

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
BIZNESA, VADĪBAS UN EKONOMIKAS FAKULTĀTE
Finanšu un grāmatvedības nodaļa

FINANŠU ANALĪZE UZŅĒMUMĀ SIA “LENO HOLDING”
Financial Analysis in the company SIA “LENO HOLDING”

BAKALAURA DARBS

Grāmatvedība, analīze un audits programma

Autors: **Elīna Grīnhofa**

Studenta apliecības Nr.: eg20069

Darba vadītājs: *M. oec., lekt.* Larisa Bule

RĪGA 2024

ANOTĀCIJA

Bakalaura darba tēma ir finanšu analīze uzņēmumā SIA “LENO HOLDING”.

Bakalaura darba mērķis ir, pamatojoties uz finanšu analīzes teorētiskiem aspektiem, analizēt SIA “LENO HOLDING” finanšu darbības rezultātus un izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma vadībai uzņēmuma turpmākai attīstībai.

Bakalaura darbs sastāv no 3 nodaļām. Pirmajā nodaļā tiek apskatīti finanšu analīzes izmantošanas mērķi un metodes, kas tiek izmantotas uzņēmumu finanšu analīzes veikšanai. Otrajā nodaļā tiek analizēti SIA “LENO HOLDING” finanšu darbība, izmantojot finanšu analīzi. Trešā nodaļa atspoguļo nozares aktuālo raksturojumu un tiek veikts SIA “LENO HOLDING” galveno finanšu rādītāju salīdzinājums ar nozares rādītājiem. Darba nobeigumā atspoguļoti darba gaitā gūtie secinājumi un izvirzīti priekšlikumi SIA “LENO HOLDING” turpmākai darbībai.

Atslēgvārdi: finanšu analīze, finanšu stabilitāte, rentabilitāte, likviditāte, kapitāla struktūra.

ABSTRACT

Theme of the Bachelors work is the company's "LENO HOLDING" financial analysis.

The purpose of the Bachelors work is based on financial analysis theoretical aspects, analyze SIA "LENO HOLDING" financial performance and develop recommendations for further development.

Bachelors work consists of 3 chapters. In the first chapter is discussed the purpose of financial analysis and methods which are used to conduct financial analysis. The second chapter consists of SIA "LENO HOLDING" financial analysis to analyze financial performance. The third chapter reflects the current characteristics of the industry and is made a comparison of key financial indicators for SIA "LENO HOLDING" with industry indicators. At the end of the Bachelors work, the conclusions of the work are reflected and proposed recommendations for SIA "LENO HOLDING" further development.

Key words: financial analysis, financial stability, profitability, liquidity, capital structure.

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	5
1. FINANŠU ANALĪZES TEORĒTISKIE ASPEKTI	7
1.1. Finanšu analīzes izmantošanas mērķi un tās loma uzņēmuma saimnieciskās darbības vērtēšanā	7
1.2. Finanšu analīzes metodes.....	9
2. UZŅĒMUMA SIA “LENO HOLDING” FINANŠU RĀDĪTĀJU NOVĒRTĒŠANA ...	18
2.1. Uzņēmuma darbības raksturojums.....	18
2.2. Uzņēmuma finanšu pārskatu horizontālā un vertikālā analīze	20
2.3. Uzņēmuma likviditātes rādītāju analīze.....	23
2.4. Uzņēmuma rentabilitātes rādītāju analīze	26
2.5. Uzņēmuma aprites rādītāju analīze	29
2.6. Uzņēmuma kapitāla struktūras analīze	36
3. FINANŠU ANALĪZES IZMANTOŠANA UZŅĒMUMA KONKURĒTSPĒJAS VĒRTĒŠANĀ	41
3.1. Elektronisko mājaimniecības ierīču vairumtirdzniecības nozares raksturojums	41
3.2. SIA “LENO HOLDING” galveno finanšu rādītāju salīdzinājums ar nozares rādītājiem Latvijā	43
SECINĀJUMI	53
PRIEKŠLIKUMI	55
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	56
PIELIKUMI.....	61

IEVADS

Mūsdienu ekonomiskajos apstākļos un dinamiskajā tirgus vidē uzņēmuma finanšu analīzei ir liela loma, lai būtu iespējams novērtēt uzņēmuma darbības efektivitāti un uzstādīt nākotnes plānus. Uzņēmumu raksturojošo rādītāju analīze ir nepieciešama, lai uzņēmums spētu pieņemt pārdomātus lēmumus un lai citas fiziskās vai juridiskās personas spētu spriest par uzņēmuma darbību.

Ir novērojama SIA "LENO HOLDING" peļņas samazināšanās, tirgū parādās jauni konkurenti un zīmoli, un nepārtraukti mainās patērētāju vēlmēs un vajadzības. Lai novērtētu SIA "LENO HOLDING" spēju efektīvi veikt savu darbību nākotnē, analizētu peļņas samazinājuma ietekmi un pieņemtu lēmumus par turpmākām darbībām uzņēmumā ir nepieciešams veikt finanšu analīzi.

Darba mērķis ir pamatojoties uz finanšu analīzes teorētiskiem aspektiem, analizēt SIA "LENO HOLDING" finanšu darbības rezultātus un izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma vadībai uzņēmuma turpmākai attīstībai.

Darba uzdevumi ir:

1. Raksturot uzņēmuma finanšu analīzes izmantošanas nepieciešamību un tās veikšanas metodes;
2. Novērtēt uzņēmuma SIA "LENO HOLDING" darbību, izmantojot finanšu analīzi;
3. Novērtēt uzņēmuma SIA "LENO HOLDING" konkurētspēju, salīdzinot finanšu analīzē iegūtos datus ar nozares rādītājiem.

Darba izpildei izmantotas sekojošas pētīšanas metodes:

1. Ekonomiskās literatūras analīze;
2. Statistiskās analīzes metodes;
3. Finanšu rādītāju analīzes metode.

Darba struktūra izveidota loģiskā secībā, sadalot darbu trīs daļās.

Pirmajā daļā tiek aplūkoti finanšu analīzes teorētiskie aspekti, tiek notiekti finanšu analīzes izmantošanas mērķi un metodes, kas pielietojamas finanšu analīzes veikšanā.

Otrajā daļā tiek aprakstīta SIA “LENO HOLDING” darbība un analizēta uzņēmuma finanšu darbība, izmantojot finanšu analīzi.

Trešajā daļā tiek atspoguļots vispārējs nozares raksturojums un veikts salīdzinājums starp nozares galvenajiem finanšu analīzes rādītājiem un SIA “LENO HOLDING” finanšu rādītājiem.

Darba nobeigumā apkopoti darba gaitā gūtie secinājumi un izvirzīti priekšlikumi SIA “LENO HOLDING” turpmākai finanšu darbībai. Darbā iekļautas 17 tabulas un 1 attēls.

SIA “LENO HOLDING” finanšu analīze veikta par periodu no 2018. gada līdz 2022. gadam, izmantojot piecus finanšu pārskatus, kas sakrīt ar kalendāro gadu. Darba autore ir izvēlējusies šādu laika periodu, lai noskaidrotu kādas tendences ir vērojamas ilgākā laika posmā, kā arī izvēlētais laika periods ietver pārskata gadus, kuros bija COVID-19 ierobežojumi, kas būtiski mainīja vairāku uzņēmumu darbību.

Darbā izmantoti primārie avoti, uzņēmuma iekšējie dokumenti, kas ļauj iegūt precīzus datus un apkopoti Latvijas un ārvalstu ekspertu viedokļi.

1. FINANŠU ANALĪZES TEORĒTISKIE ASPEKTI

1.1. Finanšu analīzes izmantošanas mērķi un tās loma uzņēmuma saimnieciskās darbības vērtēšanā

Mūsdienu dinamiskajā biznesa vidē ir nemitīgi manāmas izmaiņas. Tās ir gan saistītas ar straujo tehnoloģiju attīstību, gan izmaiņām likumdošanā, gan konkurences pieaugumu, kas noved pie tirgus sarežģītības palielinājuma. Līdz ar to jebkurā veiksmīgā uzņēmumā liela loma ir finanšu stabilitātes un vadības efektivitātes novērtēšanai. Lai uzņēmuma vadība spētu pieņemt pārdomātus lēmumus un uzņēmums spētu sasniegt savus stratēģiskos mērķus ir svarīgi veikt uzņēmuma finanšu analīzi¹.

Finanšu analīze ir saskaņots metožu un rīku kopums, ar kuru palīdzību tiek sakopota un apstrādāta informācija par uzņēmumu un tā saimniecisko darbību. Finanšu analīzi izmanto izpētei, novērtēšanai, risku noteikšanai un lēmumu optimizēšanai².

Uzņēmuma vispārīgais dibināšanas mērķis nereti ir maksimizēt peļņu, palielināt pārdošanas apjomus, palielināt akciju vērtību, nodrošināt un uzlabot akcionāru labklājību. Vai šis mērķis ir īstenojams ir iespējams redzēt atskaitēs un finanšu pārskatos, kas izskaidro uzņēmuma finansiālā snieguma attīstību noteiktā laika periodā. Lai atskaites būtu interesējošas iesaistītajām daļām un ārējiem lietotājiem ir nepieciešams analizēt katras pozīcijas attiecības finanšu pārskatā, to sauc arī par finanšu pārskatu analīzi³. Svarīgāko informāciju finanšu analīzes veikšanai var iegūt uzņēmuma finanšu pārskatos. Tie ļauj iegūt informāciju par uzņēmuma izaugsmi, novērtējot uzņēmuma pagātnes un tagadnes darbību. Finanšu pārskatu analīze sniedz informāciju par uzņēmuma finansiālo stāvokli, darbības rezultātu un naudas plūsmu kādā noteiktā periodā. Veicot finanšu pārskatu analīzi ir iespējas novērtēt uzņēmuma sasniegumus un raksturīgākās tendences⁴.

¹Panchenko, O., Balazyuk, O., Portovaras, T., Andrieieva, V., Kotkovskyy, V. (2024). Anylisis of financial statements as a business management tool. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*, 14(1), 157.p.

²Zahariev, A. (2022). *Financial analysis*, Svishtov, "Tsenov" Academic Publishing House, 9.p.

³Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 890.p.

⁴ turpat

Veicot uzņēmuma finanšu analīzi ir iespējams iegūt šādu informāciju:

1. Noskaidrot uzņēmuma finansiālo stāvokli noteiktā laika periodā un kādas varētu būt tā nākotnes tendences;
2. Analizēt uzņēmuma saimniecisko darbību, lai noskaidrotu kādas ir uzņēmuma vājās un stiprās puses;
3. Novērtēt kādas izmaiņas ir notikušas uzņēmumā salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata periodiem un kādas izmaiņas ir jāveic nākotnē;
4. Noskaidrot kādi faktori ir veicinājuši izmaiņas uzņēmumā un kā tie var ietekmēt uzņēmumu nākotnē;
5. Novērtēt uzņēmuma vadības sniegumu, vai tas ir pietiekams un vai nākotnē ir nepieciešams veikt izmaiņas;
6. Novērtēt uzņēmuma pozīciju salīdzinājumā ar konkurentiem un viņu sasniegumiem un pieņemt lēmumus, kā izvirzīties starp saviem konkurentiem⁵.

Finanšu analīzes izmantošana ir būtiska jebkuram uzņēmumam pieaugošās konkurences un tirgus nepastāvības kontekstā. Lai nodrošinātu uzņēmuma saimnieciskās darbības efektivitāti ir nepieciešama spēja ātri reaģēt uz dažādām izmaiņām ekonomiskajā vidē un prast pielāgot savas stratēģijas. Finanšu analīzes veikšana ļauj uzņēmumam novērtēt savu finansiālo stāvokli, noteikt optimālas stratēģijas un pieņemt pārdomātākus lēmumus mainīgā tirgus vidē. Finanšu analīze ir arī izšķirošs aspekts veiksmīgai vadībai, tā ietver sistemātisku analīzi uzņēmuma finansiālajām un ekonomiskajām aktivitātēm, iekļaujot tās struktūru, dinamiku un efektivitāti. To var izmantot arī kā rīku, lai varētu identificēt riskus, formulēt vadības stratēģijas un uzlabot finansiālo stabilitāti⁶.

Finanšu analīzes veikšana var noderēt ne tikai iekšējiem lietotājiem pieņemt pārdomātākus lēmumus un pārskatīt pagātnes tendences uzņēmumā, bet arī tā ļauj ārējiem lietotājiem, kā, piemēram, investoriem izvērtēt labākās ieguldījumu iespējas⁷.

⁵Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 893.p.

⁶Panchenko, O., Balazyuk, O., Portovaras, T., Andrieieva, V., Kotkovskyy, V. (2024). Anylisis of financial statements as a business management tool. *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*, 14(1), 157.p.

⁷Tuovila, A. (2023). Financial Analysis: Definition, Importance, Types, and Examples, available <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp> [skatīts 29.02.2024]

1.2. Finanšu analīzes metodes

Finanšu analīze ir uzņēmuma, tā projektu, budžeta un citu ar finansēm saistītu notikumu novērtēšana, lai novērtētu to atbilstību un sniegumu kā tie ietekmē uzņēmumu. Tipiski finanšu analīze tiek izmantota, lai analizētu uzņēmuma stabilitāti, maksātspēju un to vai uzņēmums ir pietiekami likvīds un rentabls, lai nodrošinātu stabilu naudas plūsmu un stabilu uzņēmuma darbību arī nākotnē⁸.

Finanšu analīze ietver finanšu datu izmantošanu, lai novērtētu uzņēmuma darbību un sniegtu ieteikumus par turpmāko darbību. Vērtējot datus ir jāņem vērā dažādi satricinājumi, kas varētu iespaidot rādītāju izmaiņas, tāpēc ir iespējams analizēt vairākus pārskata gadus, ne tikai salīdzinot tekošo pārskata gadu ar iepriekšējo. Ir vairākas finanšu analīzes metodes un tas kādu metodi izvēlēties ir atkarīgs no finanšu analīzes veikšanas mērķa. Zinātniskajā literatūrā ir dažādi veidi pēc kā tiek klasificētas finanšu analīzes metodes- tās tiek klasificētas gan vispārīgi, gan detalizētāk. Pēc autores domām, lai iegūtu padziļinātāku informāciju par uzņēmuma finansiālo stāvokli, izmantojamās finanšu analīzes metodes ir šādas:

1. Pārskatu vertikālā analīze;
2. Pārskatu horizontālā analīze;
3. Finanšu koeficientu analīze;
4. Rādītāju salīdzinošā analīze.

Lai arī finanšu analīzes metodes izvēle ir atkarīga no finanšu analīzes veikšanas mērķa, nav viena labākā metode, kuru izmantojot būtu iespējams iegūt padziļinātāku informāciju, tāpēc, lai pieņemtu lēmumus un izdarītu secinājumus, metodes ir jākombinē un jāpievērš uzmanība ne tikai finanšu pārskatos pieejamajai informācijai, bet arī uzņēmuma iekšējiem dokumentiem⁹.

Uzņēmuma finansiālo stabilitāti ir iespējams noteikt, ja ir pamanāmas būtiskas izmaiņas vai svārstības finanšu pārskatu galvenajos posteņos. Ir iespējams vērot posteņu izmaiņas gan kas notikušas laikā, gan kā mainījusies to struktūra, tāpēc ir ieteicams veikt horizontālo un vertikālo analīzi.

⁸Tuovila, A. (2023). Financial Analysis: Definition, Importance, Types, and Examples, available <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp> [skatīts 29.02.2024]

⁹ turpat

Horizontālā analīze tiek saukta arī par dinamikas analīzi, tā pievērš uzmanību finanšu pārskatu posteņu rādītāju dinamikai jeb pārmaiņām laika gaitā, absolūtie rādītāji tiek salīdzināti ar iepriekšējiem. Lai noteiktu dinamiku relatīvos skaitļos, tiek izmantota formula (1.1.):

$$\text{Dinamikas izmaiņas} = \text{Pārskata perioda rādītājs} - \text{Bāzes perioda rādītājs} \quad (1.1.)^{10}$$

Par bāzes perioda rādītāju sauc gadu, kurš tiek izmantots salīdzināšanai, visbiežāk tas ir iepriekšējais periods. Ir svarīgi veikt horizontālo analīzi par vairākiem periodiem, lai saprastu kādas būtiskas izmaiņas ir notikušas katrā postenī, ja netiek izmantoti vairāki periodi, ir grūti noteikt kādu notiekošu tendenci. Horizontālās analīzes veikšana var sniegt uzņēmumam vērtīgu informāciju par tā kopējo sniegumu, kas var veidot priekšstatu par to ko darbībā ir nepieciešams uzlabot¹¹. Bieži vien noderīgāk ir izteikt procentuālo novirzi posteņu rādītājiem, kam tiek izmantota formula (1.2.):

$$\% \text{ izmaiņas} = \left(\frac{\text{Dinamikas izmaiņas}}{\text{Bāzes perioda rādītājs}} \right) \quad (1.2.)^{12}$$

Izsakot izmaiņas procentuāli ir vieglāk analizēt izmaiņas un izmantot iegūto rezultātu salīdzinājumā ar informāciju, kas ir vidēja nozarē vai citiem uzņēmumiem.

Vertikālā analīze jeb struktūras analīze ir process, kurā tiek pārsvērsti finanšu pārskatu posteņu rādītāji procentuāli pret kopējo rādītāju. Tā salīdzina analizējamo posteni pret kopsummu tajā pašā pārskata gadā. Katra posteņa noteiktais procentuālais rādītājs parāda kāds ir attiecīgā posteņa īpatsvars pret kopējo. Vertikālās analīzes veikšana ļauj salīdzināt katras komponentes nozīmi pret kopējo situāciju¹³. Vertikālo analīzi ieteicams izmantot arī analizējot vairākus periodus, lai būtu iespējams noteikt būtiskas posteņu struktūras pārmaiņas. Lai noteiktu kāds ir attiecīgā rādītāja īpatsvars pret kopējo, tiek izmantota formula (1.3.):

¹⁰White, A., Franklin, M., Graybeal, P., Cooper, D. (2022). Accounting and accountability, available <https://oer.pressbooks.pub/utsaccounting1/front-matter/preface/#front-matter-88-section-6> [skatīts 02.03.2024]

¹¹turpat

¹²turpat

¹³Anderson, A. (2024). Vertical Analysis, available <https://www.wallstreetoasis.com/resources/skills/accounting/vertical-analysis> [skatīts 02.03.2024]

$$\text{Īpatsvara indekss, \%} = \left(\frac{\text{Analizējamā rādītāja summa}}{\text{Koprādītājs}} \right) \cdot 100\% \quad (1.3.)^{14}$$

Ja tiek analizēti bilances posteņi, tad kā koprādītājs tiek izmantota aktīvu/pasīvu kopsumma, savukārt, ja tiek analizēti peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņi, tad kā koprādītājs tiek izmantots “neto apgrozījums”. Vertikālās analīzes rādītāji vienmēr tiek izteikti procentuāli. Kā horizontālo analīzi, tā arī vertikālo analīzi var izmantot gan analizējot bilances posteņus, gan peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņus.

Uzņēmuma finansiālo stāvokli, efektivitāti un izaugsmi ir iespējams noteikt izmantojot finanšu rādītāju analīzi, kas sevī ietver likviditātes un rentabilitātes rādītāju analīzi¹⁵.

Lai novērtētu uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības tiek izmantota likviditātes analīze. Likviditātes noteikšanai tiek izdalīti trīs rādītāji: kopējā likviditāte, starpseguma likviditāte un absolūtā likviditāte.

Kopējā likviditāte raksturo uzņēmuma spēju pārsvērst visus uzņēmuma aktīvus līdzekļos, lai nosegtu īstermiņa saistības. Kopējās likviditātes aprēķinā tiek izmantota formula (1.4.):

$$\text{Kopējās likviditātes koeficients} = \frac{\text{apgrozāmie līdzekļi}}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (1.4.)^{16}$$

Kopējās likviditātes koeficients parāda uzņēmuma spēju izmantojot apgrozāmos līdzekļus norēķināties par īstermiņa saistībām pilnā apmērā, jo apgrozāmie līdzekļi gada laikā pārvērtīsies par līdzekļiem ar kuriem var norēķināties, savukārt īstermiņa saistības ir tādas saistības par kurām jānorēķinās gada laikā.

Nosakot strapposma likviditātes koeficientu, no apgrozāmajiem līdzekļiem tiek izslēgts visnelikvīdākais postenis “krājumi”. Starpposma likviditātes koeficients raksturo uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības ar uzņēmumam piederošajiem naudas līdzekļiem, īstermiņa

¹⁴Zariņa, V. (2022). Saimnieciskās darbības novērtēšana izmantojot finanšu analīzi. Rīga, Lietišķās informācijas dienests, 25.lpp.

¹⁵ Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 893.p.

¹⁶ Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 29.p.

vērtspapīriem un debitoru parādiem, kuriem vēl nav iestājies maksāšanas termiņš¹⁷. Starpposma likviditātes koeficienta noteikšanai tiek izmantota formula (1.5.):

$$\text{Starpposma likviditātes koeficients} = \frac{(\text{apgrozāmie līdzekļi} - \text{krājumi})}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (1.5.)^{18}$$

Apgrozāmie līdzekļi, kas tiek ņemti vērā starpposma likviditātes koeficienta noteikšanā, ir tādi līdzekļi, kurus ir vieglāk pārvērst naudā.

Viens no drošākajiem koeficientiem, lai noteiktu uzņēmuma spēju norēķināties par īstermiņa saistībām ir absolūtās likviditātes koeficients. Šis koeficients raksturo uzņēmuma spēju segt īstermiņa saistības ar vislikvīdākajiem apgrozāmajiem līdzekļiem jeb naudas līdzekļiem un īstermiņa vērtspapīriem. Absolūtās likviditātes koeficienta noteikšanai tiek izmantota formula (1.6.):

$$\text{Absolūtās likviditātes koeficients} = \frac{(\text{naudas līdzekļi} + \text{īstermiņa vērtspapīri})}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (1.6.)^{19}$$

Lai būtu iespējams pilnvērtīgi analizēt uzņēmuma spēju norēķināties par savām īstermiņa saistībām, likviditātes koeficienti ir jākombinē ar citiem finanšu rādītājiem.

Rentabilitāte ir ieguldītā kapitāla atdeve peļņas veidā, rentabilitātes analīze raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli un spēju nodrošināt to, ka ieguldītais kapitāls uzņēmumā būs ienesīgs. Tiek izdalīti trīs rentabilitātes rādītāji, kas vislabāk raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli: komerciālā jeb pārdošanas rentabilitāte, kapitāla jeb aktīvu rentabilitāte un pašu kapitāla rentabilitāte²⁰.

Komerčiālās jeb pārdošanas rentabilitātes apzīmēšanai tiek izmantots saīsinājums ROS (Return on sales). Pārdošanas rentabilitāte nosaka to kāda ir peļņa uz vienu apgrozījuma naudas vienību. Pārdošanas rentabilitātes aprēķinam tiek izmantota formula (1.7.):

¹⁷Rurāne, M. (2019). Finanšu pārvaldība un analīze. Rīga, Avots, 181.lpp.

¹⁸Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 29.p.

¹⁹Rurāne, M. (2019). Finanšu pārvaldība un analīze. Rīga, Avots, 182.lpp.

²⁰Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 894.p.

$$\text{ROS (\%)} = \frac{\text{peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem}}{\text{neto apgrozījums}} \times 100 \text{ (1.7.)}^{21}$$

Literatūrā pārdošanas rentabilitāte tiek apzīmēta arī kā NPM (Net profit Margin).

Kapitāla jeb aktīvu rentabilitāte tiek apzīmēta kā ROA (Return on assets), tā nosaka ienākumus uz vienu aktīvos ieguldīto naudas vienību. Aktīvu rentabilitātes aprēķinā tiek izmantota formula (1.8.):

$$\text{ROA} = \frac{\text{peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem}}{\text{vidējie aktīvi}} \times 100 \text{ (1.8.)}^{22}$$

Aktīvu rentabilitātes rādītājs ir svarīgs uzņēmuma efektivitātes novērtēšanā, jo tas ņem vērā kāda ir peļņa no uzņēmumā ieguldītajiem aktīviem.

Pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs tiek apzīmēts ar ROE (Return on Equity). Šis rādītājs parāda kādi ienākumi pienākas uz vienu pašu kapitālā ieguldīto naudas vienību. Pašu kapitāla rentabilitātes rādītāja noteikšanai izmanto formulu (1.9.):

$$\text{ROE} = \frac{\text{neto peļņa}}{\text{vidējais pašu kapitāls}} \times 100 \text{ (1.9.)}^{23}$$

Pašu kapitāla rentabilitāte ir īpaši svarīga uzņēmuma valdes locekļiem vai akcionāriem, jo tā nosaka, kāds peļņas apmērs tiks iegūts uz katru uzņēmumā ieguldītās naudas vienību.

Pārvaldot uzņēmuma finanses, būtiska uzmanība ir jāvērs uzņēmuma apgrozāmajiem līdzekļiem. Apgrozāmo līdzekļu aprites analīze ļauj ne tikai spriest par uzņēmuma darbības efektivitāti, bet arī ļauj novērtēt uzņēmuma izaugsmes iespējas.

Krājumi ir apgrozāmo līdzekļu elements, kas tiek aktīvi izmantots uzņēmuma darbībā. Šis elements nepārtraukti mainās, jo nepārtraukti tiek iepirkti jauni krājumi un tie tiek realizēti. Ar labu krājumu pārvaldību uzņēmums var ātrāk pārvērst uzglabātos krājumus peļņā, kā arī jo augstāks krājumu apgrozījums, jo ir iespējams vairāk samazināt izmaksas, kas var rasties krājumu turēšanas laikā, jo lai uzturētu krājumus ir nepieciešama vieta nolītavā, kā arī ir nepieciešams sekot līdzi preču derīguma termiņiem. Samazinot izmaksas, kas rodas no krājumu

²¹Rurāne, M. (2019). Finanšu pārvaldība un analīze, Rīga, Avots, 197.lpp.

²²Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 31.p.

²³turpat

uzturēšanas, tajā pašā laikā ir iespējams palielināt peļņu²⁴. Tāpēc uzņēmumā ir svarīgi veikt krājumu aprites analīzi. Lai noteiktu cik ātri uzņēmums nomaina savus krājumus, tiek izmantota formula (1.10):

$$\text{Krājumu aprites koeficients} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa}}{\text{vidējais krājumu atlikums}} \quad (1.10.)^{25}$$

Ja krājumu aprites koeficients ir augsts, tas nozīmē, ka ātrāk uzņēmums pārdod savu produkciju. Lai būtu vieglāk analizēt iegūtos rezultātus tiek noteikts krājumu aprites koeficients, kas nosaka cik dienās uzņēmums nomaina savus krājumus²⁶. Krājumu aprites ilguma noteikšanai tiek izmantota formula (1.11.):

$$\text{Krājumu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{krājumu aprites koeficients}} \quad (1.11.)^{27}$$

Jāņem vērā, ka ne vienmēr krājumu analīze sniegs objektīvu priekšstatu par uzņēmuma darbību, piemēram, ja uzņēmuma pamatdarbība ir saistīta ar pakalpojumu sniegšanu.

Debitoru parādi ir ļoti svarīgi uzņēmuma ienākumi, kas lielākoties veidojas, ja preces vai pakalpojumi tiek pārdoti ar pēcapmaksas vai realizācijas nosacījumiem. Debitoru parādu pārvaldība ir svarīga, lai izvairītos no šaubīgiem debitoru parādiem, kā arī ātrums ar kādu debitoru parādi pārvēršas naudas līdzekļos ietekmē uzņēmuma rentabilitātes lielumu²⁸. Debitoru parādu aprites rādītāju, lai noteiktu cik reizes gadā debitoru parādi pārvēršas naudas līdzekļos, aprēķina, izmantojot formulu(1.12.):

$$\text{Debitoru parādu aprites rādītājs} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Vidējie debitoru parādi}} \quad (1.12.)^{29}$$

Precīzāku rezultātu iegūšanai var izmantot tikai to neto apgrozījuma daļu, kas iegūta no realizācijas ar pēcapmaksas noteikumiem.

²⁴Haeruddin, H., S. (2022). Accounts Receivable Turnover Analysis and Company Merchandise Inventory Turnover. *Advances in Financial Research*, 1(1), 37.p.

²⁵ Bragg M., S. (2014). *Financial Analysis*, Colorado, AccountingTools, Inc., 59.p.

²⁶Alexander, J. (2018). *Financial planning & analysis and performance management*. John Wiley & Sons, Incorporated, 29.p.

²⁷ Bragg M., S. (2014). *Financial Analysis*, Colorado, AccountingTools, Inc., 60.p.

²⁸Haeruddin, H., S. (2022). Accounts Receivable Turnover Analysis and Company Merchandise Inventory Turnover. *Advances in Financial Research*, 1(1), 36.p.

²⁹turpat

Vidēji cik dienu laikā no preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas klienti norēķinās par savām saistībām var aprēķināt izmantojot debitoru parādu aprites ilguma rādītāju, šī rādītāja aprēķināšanai tiek izmantota formula (1.13.):

$$\text{Debitoru parādu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{debitoru parādu aprites rādītājs}} \quad (1.13.)^{30}$$

Šis rādītājs noteiks to vai uzņēmumam ir labi izstrādātas procedūras attiecībā uz debitoru parādu iekasēšanu un vai klienti pārlietu nekavē apmaksas termiņus, un vai ir nepieciešams mainīt debitoru parādu iekasēšanas politiku.

Kreditori ir uzņēmuma saistības, tie ir visi uzņēmumam esošie parādi fiziskām un juridiskām personām. Kreditoru parādu aprites ātruma rādītāja noteikšana ļaus saprast cik bieži uzņēmums norēķinās par savām saistībām, kas ļauj analizēt arī uzņēmuma finanšu situāciju. Lai noteiktu kreditoru parādu aprites ātruma rādītāju, tiek izmantota formula (1.14):

$$\text{Kreditoru parādu aprites rādītājs} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa}}{\text{Vidējie kreditoru parādi}} \quad (1.14.)^{31}$$

Nosakot kreditoru parādu aprites rādītāju, lai iegūtu precīzākus rezultātus, ir ieteicams izmantot tikai pamatdarbības kreditoru parādus³². Lai noteiktu vidēji cik dienu laikā uzņēmums norēķinās par savām saistībām kreditoru parādu aprites rādītājs tiek izteikts dienās, izmantojot formulu (1.15.):

$$\text{Kreditoru parādu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{Kreditoru parādu aprites rādītājs}} \quad (1.15.)^{33}$$

Kreditoru parādu aprites ilguma rādītāja noteikšana, kā arī citu aprites rādītāju noteikšana un salīdzināšana ar citiem pārskata periodiem, ļauj izprast uzņēmumam raksturīgākās tendences un vērš uzmanību uz iespējamām problēmām, kas ir mainījušas darbību un iepriekšējos paradumus. Analizējot kreditoru parādu aprites ilgumu, ir jāpievērš uzmanība cik daudz uzņēmumam ir noslēgti sadarbības līgumi ar pēcapmaksas nosacījumiem un kāds ir apmaksas iestāšanās laiks.

³⁰ Bragg M., S. (2014). Financial Analysis, Colorado, AccountingTools, Inc., 61.p.

³¹ Turpat, 57.p.

³² Turpat, 57.p.

³³ Zariņa, V. (2022). Saimnieciskās darbības novērtēšana izmantojot finanšu analīzi. Rīga, Lietišķās informācijas dienests, 46.lpp.

Uzņēmuma pamatdarbības nodrošināšanai ir nepieciešams kapitāls. Tā kā uzņēmumi savas darbības finansēšanai paļaujas uz pašu kapitālu un kreditoriem, ir nepieciešama kapitāla struktūras analīze, kas ļauj uzņēmumam labāk pārvaldīt savu kapitālu un analizēt cik daudz no tā ir iegūts no aizdevumiem³⁴. Lai novērtētu uzņēmuma finansiālo avotu sastāvu, tiek izmantoti šādi rādītāji: pašu kapitāla koeficients, saistību koeficients, finanšu svira.

Pašu kapitāla koeficients nosaka, cik liela daļa no uzņēmuma aktīviem tiek finansēta ar pašu kapitālu. Pašu kapitāla koeficienta noteikšanai izmanto formulu (1.16.):

$$\text{Pašu kapitāla koeficients} = \frac{\text{pašu kapitāls}}{\text{kopējais kapitāls}} \quad (1.16.)^{35}$$

Pašu kapitāla koeficientam vajadzētu būt pēc iespējas lielākam, tas liecina par lielāku finanšu stabilitāti.

Saistību koeficients nosaka, cik lielā mērā uzņēmums izmanto aizņēmumus, lai segtu savu pamatdarbību³⁶. Saistību koeficienta aprēķināšanai tiek izmantota formula (1.17.):

$$\text{Saistību koeficients} = \frac{(\text{saistības} + \text{uzkrājumi})}{\text{kopējais kapitāls}} \quad (1.17.)^{37}$$

Ja saistību koeficients ir lielāks par pašu kapitāla koeficientu, tas var nozīmēt risku, ka uzņēmums nespēs norēķināties par savām saistībām³⁸. Tāpēc, ka tādējādi uzņēmums lielākoties savu darbību segs izmantojot ārējos līdzekļus, lai segtu savu darbību, kas var nozīmēt to, ka saistību atmaksas brīdī uzņēmumam nebūs pieejami pietiekoši daudz līdzekļi, lai norēķinātos par savām saistībām.

Nereti, lai uzņēmums finansētu savus aktīvus, ir nepieciešams piesaistīt ārējos līdzekļus. Lai noskaidrotu cik daudz uzņēmums ir piesaistījis ārējos līdzekļus savas darbības finansēšanai

³⁴Schoemaker, D., Schramade, W. (2023). *Corporate Finance for Long-Term Value*. Rotterdam, Springer, 433.p.

³⁵Suthar, K. (2023). *Financial Ratio Analysis: A Theoretical Study*. *International Journal of Research in all Subjects in Multi Languages*, 6(3), 63.

³⁶Xing, S. (2023). *The Relationship Between Leverage Ratio Change and Economic Growth Rate in That Development of Financial Market*. *Frontiers in Business, Economics and Management*, 12(2), 32.

³⁷Turpat, 32.p.

³⁸Anggraini, S., Nilwan, A. (2024). *The effect of profitability and leverage on the timeliness of financial reporting*. *International Journal of Accounting, Management, Economics and Social Sciences*, 2(1), 355.

un to cik daudz uzņēmums savu darbību sedz no saviem līdzekļiem, tiek noteikta finanšu svira. Finanšu sviras aprēķina, izmanto formulu(1.18.):

$$\text{Finanšu svira} = \frac{(\text{saistības} + \text{uzkrājumi})}{\text{pašu kapitāls}} \quad (1.18.)^{39}$$

Finanšu sviras noteikšana ļauj analizēt uzņēmuma finansiālo neatkarību.

³⁹Anggraini, S., Nilwan, A. (2024). The effect of profitability and leverage on the timeliness of financial reporting. *International Journal of Accounting, Management, Economics and Social Sciences*, 2(1), 355.

2. UZŅĒMUMA SIA “LENO HOLDING” FINANŠU RĀDĪTĀJU NOVĒRTĒŠANA

2.1. Uzņēmuma darbības raksturojums

Uzņēmuma “LENO HOLDING” ir juridiskais statuss ir Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 2016. gada decembrī ar vienotu reģistrācijas numuru 50203040461. Uzņēmums reģistrēts ar pamatkapitālu 50000 eiro.

2017. gada janvārī uzņēmums ieguvis PVN maksātāja statusu. Uzņēmumam ir viens valdes loceklis, kurš ir arī patiesā labuma guvējs⁴⁰. Uzņēmums vidēji nodarbina 15 darbiniekus. SIA “LENO HOLDING” juridiskā adrese ir Klijānu iela 8, Rīga, LV-1013, kurā arī norit uzņēmuma saimnieciskā darbība.

SIA “LENO HOLDING” pamatdarbība ir elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecība un papildus tiek izplatītas preces, kas paredzētas bērniem. Uzņēmums pārstāv pasaulē plaši atpazīstamus zīmolus, kā, piemēram, Philips, JBL, Tefal, Electrolux, AEG, preces importējot no citām valstīm, kā arī iepērkot tās Latvijā. Preces tiek realizētas gan vietējā tirgū, gan nodrošināts eksports uz Igauniju un Lietuvu. Uzņēmums veic savu sadarbību gan ar internetveikaliem, gan klātienes veikaliem, kā arī līdz 2023. gada oktobrim uzņēmumam bija savs salonveikals, kurā varēja iepirkties fiziskas personas, darba rakstīšanas laikā uzņēmumam vairs nav sava salonveikala, bet tāpat tiek nodrošināta preču pārdošana arī fiziskām personām. Uzņēmums arī nodrošina preču piegādes pakalpojumus visā Latvijā, pēc nepieciešamības arī Lietuvā un Igaunijā. Visai uzņēmuma piedāvātajai produkcijai ir viena funkcija- apmierināt patērētāja vajadzības, līdz ar to tiek piedāvāti gan luksusa produkti, gan preces par pieejamākām cenām.

Veicot saimniecisko darbību, uzņēmuma atbildīgie darbinieki regulāri veic krājumu analīzi, lai noskaidrotu, kādas preces ir nepieciešams papildināt un kādas ir nepieciešams pārceņot, lai ātrāk tās izpārdotu. Uzņēmumā regulāri tiek veikta arī tirgus analīze, lai noskaidrotu, kādas ir jaunākās tendences tirgū un kādas preces biežāk klienti izvēlas, lai varētu apmierināt pieprasījumu. Kad tiek pasūtītas preces un tās piegādātas noliktavai, preces tiek pārbaudītas, lai

⁴⁰Lursoft datu bāze, LENO HOLDING, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/leno-holding/50203040461> [skatīts 03.04.2024]

pārliecinātos, ka tām nav bojāti iepakojumi un tiek pārbaudīts vai tām ir nepieciešamie attaisnojuma dokumenti. Tiek veidoti preču piedāvājumi, tiek konsultēti klienti un sagatavoti preču pārdošanas dokumenti. Katram uzņēmuma darbiniekam ir skaidri savi pienākumi.

SIA “LENO HOLDING” regulāri tiek veikta ne tikai krājumu analīze vai tirgus analīze, lai piedāvātu konkurētspējīgas cenas, bet arī tiek veikta regulāra debitoru parādu kontrole, lai izvairītos no šaubīgiem debitoru parādiem. Regulāri uzņēmuma atbildīgie darbinieki veic arī kreditoru parādu kontroli, lai nodrošinātu to, ka laicīgi tiek apmaksāti visi parādi un maksimāli izmantotas atlaides, kuras iespējams iegūt par priekšlaicīgu parādu apmaksu.

Uzņēmums arī veido sadarbības ar jauniem klientiem un piegādātājiem, cenšoties regulāri ieviest ne tikai jaunas preces, bet arī piesaistīt jaunus piegādātājus. SIA “LENO HOLDING” rūpējas arī par jau esošajām sadarbībām, regulāri rīkojot sapulces ar jau esošajiem piegādātājiem un klientiem, lai kopīgi izstrādātu plānus turpmākai sadarbībai un pārdošanas veicināšanai. Regulāri uzņēmuma īpašnieki uzklauša piegādātāju vēlmes un ierosinājumus, lai noskaidrotu, ko viņi sagaida no zīmolu popularizēšanas un kāda ir viņu vīzija preču realizācijai. Sazinoties ar klientiem, tiek uzklausītas viņu vēlmes un priekšlikumi, tiek piedāvātas bonusu sistēmas apgrozījuma palielināšanai un piedāvātas dažādas preču pārdošanas veicināšanas aktivitātes, kas varētu piesaistīt potenciālos gala patērētājus⁴¹.

Uzņēmums piedalās arī preču zīmolu popularizēšanas pasākumos, dažādās apmācībās, kurās tiek pastāstīts par jaunākajiem produktiem un to priekšrocībām. SIA “LENO HOLDING” regulāri iesaistās dažādās mārketinga aktivitātēs, nodrošinot saviem klientiem iespēju izvietot reklāmas radio, sociālajos tīklos, mājas lapu baneros, bukletos, nodrošinot iespēju papildus izvietot precī un atbalstīt klientus ar papildus atmaidēm akciju periodos.

SIA “LENO HOLDING” nodrošina arī klientu apkalpošanu pēc preču iegādes, garantijas ietvaros nodrošinot servisa pakalpojumus.

⁴¹ Uzņēmuma SIA “LENO HOLDING” npublicētie materiāli

2.2. Uzņēmuma finanšu pārskatu horizontālā un vertikālā analīze

Finanšu pārskati ir primārais avots, ko uzņēmuma vadība var izmantot, lai pieņemtu pārdomātus lēmumus. Lai novērtētu finanšu pārskatu datu izmaiņas kādā noteiktā periodā izmanto horizontālo analīzi. Horizontālās analīzes mērķis ir noskaidrot vai posteņi laika gaitā ir pieauguši vai samazinājušies⁴². Horizontālā analīze balstās uz to, ka pārskata perioda dati, tiek salīdzināti ar iepriekšējo gadu, savukārt, salīdzinot vairākus pārskata gadus, ir iespējams noskaidrot kādas tendences vērojamas uzņēmumā, uz kuru pusi tās ir vērstas, cik intensīvi tās ietekmē uzņēmuma darbību⁴³. Horizontālo analīzi var izteikt gan absolūtos skaitļos, gan noteikt procentuālās izmaiņas.

Lai notiektu SIA “LENO HOLDING” finanšu pārskatu galveno posteņu izmaiņas absolūtos skaitļos, tika izmantota formula (2.1):

$$\text{Dinamikas izmaiņas} = \text{Pārskata perioda rādītājs} - \text{Bāzes perioda rādītājs} \quad (2.1.)^{44}$$

Taču, lai analizētu būtiskākās izmaiņas uzņēmuma finanšu pārskatu posteņos, tika noteikta procentuālā novirze, izmantojot formulu (2.2.):

$$\% \text{ izmaiņas} = \left(\frac{\text{Dinamikas izmaiņas}}{\text{Bāzes perioda rādītājs}} \right) \quad (2.2.)^{45}$$

Veicot SIA “LENO HOLDING” bilances horizontālo analīzi nozīmīgas procentuālās izmaiņas ir vērojamas bilances posteņi “Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli”, 2022. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, postenis ir pieaudzis par 117%, taču analizējot izmaiņas skaitliskā izteiksmē, pēc autores domām, pieaugums nav būtisks, ņemot vērā to, ka ir pieaugušas izejvielu izmaksas. Analizējot piecus pārskata gadus arī bilances posteņi “Debitori” ir vērojamas izmaiņas. Vēršot uzmanību tieši pircēju un pasūtītāju parādiem, būtiskas posteņu pieauguma

⁴²Sidharta, K., T., Iswara W., P. (2024). Horizontal Profit and Loss Analysis at PDAM Surya Semdada Surabaya. *International Conference of Business and Social Sciences*, 3(1), 445.

⁴³ Zahariev, A. (2022). Financial analysis, Svishtov, “Tsenov” Academic Publishing House, 14.p.

⁴⁴White, A., Franklin, M., Graybeal, P., Cooper, D. (2022). Accounting and accountability, available <https://oer.pressbooks.pub/utsaccounting1/front-matter/preface/#front-matter-88-section-6> [skatīts 02.03.2024]

⁴⁵Zahariev, A. (2022). Financial analysis, Svishtov, “Tsenov” Academic Publishing House, 14.p.

pārmaiņas vērojamas 2020. gadā un 2022. gadā. Posteņa pieaugumiem varētu būt dažādi iemesli, piemēram, klientu skaita pieaugums, tas, ka uzņēmums ar lielāko daļu savu klientu ir noslēdzis sadarbības līgumu ar pēcapmaksas nosacījumiem, kā arī, protams, jāņem vērā kavētie debitoru maksājumi. 2020. gadā, kad redzams straujš debitoru parādu kāpums valstī stājās spēkā COVID-19 ierobežojumi, kas nozīmēja to, ka liela daļa uzņēmuma klientu, kas ir klātienē veikalos, nevarēja pilnvērtīgi veikt savu darbību, līdz ar to nespēja laicīgi nomaksāt savu parādu. “Pārskata gada peļņa vai zaudējumi” līdz 2022. gadam ir pieaugusi, taču 2022. gadā ir vērojama posteņa lejupslīde, kas pašlaik nav novērojama, kā tendence. Šāds posteņa samazinājums varētu būt skaidrojams ar pirkjspējas samazināšanos un preču pašizmaksas un citu izmaksu sadārdzināšanos. Analizējot uzņēmuma bilances posteni “Īstermiņa kreditori”, lielākoties novērojams posteņu samazinājums, kas ir vērtējams pozitīvi, jo tas nozīmē, ka uzņēmuma saistības samazinās, tomēr 2022. gadā vērojamas straujš pieaugums postenī “Parādi piegādātājiem un darbuuzņēmējiem”. Šādas izmaiņas ir skaidrojamas ar preču cenu pieaugumu un to, ka uzņēmums regulāri papildina savu preču sortimentu ar jaunām precēm un zīmoliem (3. pielikums).

Analizējot SIA “LENO HOLDING” peļņas vai zaudējumu aprēķina horizontālo analīzi vērojama kopsakarība starp posteņiem “Neto apgrozījums” un “Pārdotās produkcijas pašizmaksa”. Vērtējot izmaiņas procentuāli, var novērot, ka abos posteņos notikušās izmaiņas ir procentuāli līdzīgas (4. pielikums). Šāda tendence varētu liecināt par to, ka preču pašizmaksa nemainās, bet mainās tikai realizācijas apjomi, taču ja tiek pieņemts, ka preču pašizmaksa ir palielinājusies, lai nodrošinātu regulāru preču apriti, tām ir samazināts uzcenojums, saistībā ar preču pašizmaksas pieaugumu, bet patērētāju pirkjspējas samazināšanos. Piecos analizētajos pārskata gados peļņas vai zaudējumu aprēķina postenim “Pārdošanas izmaksas” ir tendence pieaugt (4. pielikums). Postenī “Pārdošanas izmaksas” tiek uzrādītas izmaksas, kas ir saistītas gan ar preču pārdošanu, gan transporta izdevumus, gan izmaksas, kas saistītas ar preču pārdošanas veicināšanu⁴⁶. Regulārs izmaksu pieaugums ir saistīts ne tikai ar attiecīgo izmaksu sadārdzināšanos, bet arī ar izmaksām, kas saistītas ar attiecīgajiem darbiniekiem un dažādām pārdošanas aktivitātēm. Uzņēmumam attīstoties, ar vien vairāk līdzekļu tiek ieguldīts produktu reklāmās, lai veicinātu preču pārdošanu. Postenis “Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi” regulāri mainās un nav novērojamas tendences postenim samazināties vai pieaugt (4. pielikums). Peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī “Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi” tiek uzrādīti

⁴⁶Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums, pieņemts 22.10.2015.

ieņēmumi, kas radušies saimnieciskās darbības rezultātā, bet netiek uzrādīti postenī “Neto apgrozījums”⁴⁷. Postenim ir svārstīgi rādītāji un tam nav tendences pieaugt vai samazināties, jo tas ir atkarīgs gan no peļņas, kas gūta no ilgtermiņa ieguldījumu atsavināšanas, gan no apdrošināšanas gadījumu iestāšanās atlīdzībām⁴⁸.

Būtiskāko rādītāju dinamiku ir iespējams skaidrot ar izmaksu pieaugumu, kas radies inflācijas paaugstināšanās rezultātā, pirktspējas samazināšanos, ar COVID-19 saistītajiem ierobežojumiem.

Vertikālā analīze palīdz analizēt finanšu pārskatu struktūru. Veicot vertikālo analīzi, katrs pārskata postenis tiek salīdzināts pret kopējo rādītāju, lai noteiktu kāds ir posteņa ieguldījums kopējā rādītājā. Izmantojot vertikālo analīzi ir iespējams saprast cik liels īpatsvars ir izmaksām, saistībām, kas palīdz pieņemt lēmumus par to iespējamu samazināšanu. Vertikālā analīze tiek veikta viena perioda ietvaros, taču ir ieteicams, salīdzināt iegūto rezultātu ar citiem pārskata periodiem, lai noteiktu kā laika gaitā ir mainījusies struktūra⁴⁹.

Lai veiktu uzņēmuma “LENO HOLDING” bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina vertikālo analīzi tika izmantota formula (2.3.):

$$\text{Īpatsvara indekss, \%} = \left(\frac{\text{Analizējamā rādītāja summa}}{\text{Koprādītājs}} \right) \cdot 100\% \quad (2.3.)^{50}$$

SIA “LENO HOLDING” bilances aktīva lielākais īpatsvars veidojas no posteņiem “Gatavie ražojumi un preces pārdošanai” un “Pircēju un pasūtītāju parādi”, kas 2022. gadā veidoja īpatsvaru 36% un 42% no kopējiem aktīviem (5. pielikums). Kā arī ir novērojama kopsakarība, ka pārskata gados, kuros samazinās iepriekš minēto posteņu īpatsvars, pieaug postenis “Nauda”.

Analizējot bilances pasīva posteņus, lielākais īpatsvars pret kopējiem pasīviem novērojams postenim “Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi”, viss “Pašu kapitāls” 2022. gadā aizņem 70% no visu pasīvu īpatsvara (5. pielikums). Straujas posteņa

⁴⁷Turpat

⁴⁸Uzņēmuma SIA “LENO HOLDING” nepublicētie materiāli

⁴⁹Sidharta, K., T., Iswara W., P. (2024). Horizontal Profit and Loss Analysis at PDAM Surya Semdada Surabaya. *International Conference of Business and Social Sciences*, 3(1), 445.

⁵⁰Zariņa, V. (2022). Saimnieciskās darbības novērtēšana izmantojot finanšu analīzi. Rīga, Lietišķās informācijas dienests, 25.lpp.

izmaiņas vērojamas “Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi”. Postenis nepārtraukti veido vēl lielāku īpatsvaru kā iepriekšējos gados. Šādas izmaiņas skaidrojamas ar to, ka uzņēmums neizmaksā dividendes un peļņa tiek novirzīta kā līdzekļu avots pamatdarbības segšanai un uzņēmuma attīstībai, tāpēc arī kopējā summa un tās dotais īpatsvars katru gadu palielinās⁵¹.

Analizējot peļņas vai zaudējumu aprēķina struktūru, ir iespējams novērtot, ka vislielāko īpatsvaru pret “Neto apgrozījumu” sniedz “Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa” (6. pielikums). Pārējās izmaksas sniedz niecīgu īpatsvaru, kas neliecina par to, ka šīs izmaksas būtu nepieciešams samazināt, lai uzlabotu uzņēmuma finansiālo stāvokli. “Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa” visos salīdzināmajos pārskata gados strukturāli pret “Neto apgrozījumu” ir līdzīga, kas nozīmīgi ietekmē pārskata gada peļņu

Veicot SIA “LENO HOLDING” finanšu pārskatu horizontālo un vertikālo analīzi nav novērojamas tendences, kas būtiski liecinātu par iespējamajām nākotnes problēmām. Raksturojot gan posteņu dinamiku, gan struktūru, izmaiņas ir skaidrojamas ar ekonomisko situāciju valstī.

2.3. Uzņēmuma likviditātes rādītāju analīze

Likviditātes rādītāju noteikšana atspoguļo uzņēmuma spējas segt savas saistības par kurām ir jānorēķinās tuvākā gada laikā jeb īstermiņa saistības. Tiek izdalīti trīs likviditātes koeficienti: kopējā likviditāte, starpposma likviditāte un absolūtā likviditāte⁵².

Kopējā likviditāte raksturo uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības ar visiem uzņēmuma apgrozāmajiem līdzekļiem. Lai noteiktu kopējās likviditātes koeficientu uzņēmumā “LENO HOLDING” tika izmantota formula (2.4.):

$$\text{Kopējās likviditātes koeficients} = \frac{\text{apgrozāmie līdzekļi}}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (1.4.)^{53}$$

⁵¹Johansone, M. (2022). Peļņa uzņēmuma attīstībā, pieejams <https://ifinances.lv/raksti/gramatvediba/gramatvediba/lv-pelna-uznemuma-attistiba/23405> [skatīts 03.04.2024]

⁵²Permatasari, C., Hayati, N., Puspita, L., Putri, M. (2023). The Review of Financial Performance: Profitability and Liquidity, 2.p.

Piecos analizētajos pārskata gados SIA "LENO HOLDING" kopējās likviditātes koeficients ir pieaudzis (skat. 2.1. tabulu).

2.1.tabula

Kopējās likviditātes koeficients SIA "LENO HOLDING" no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Kopējās likviditātes koeficients	1.196	1.456	1.909	2.796	3.277

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA "LENO HOLDING" gada pārskatus

Šādas kopējās likviditātes koeficienta izmaiņas liecina par to, ka uzņēmums spēs segt savas saistības ar visiem tam piederošajiem apgrozāmajiem līdzekļiem. SIA "LENO HOLDING" īstermiņa saistību apjoms ir samazinājies 2022. gadā, jo ir samazinājies postenis "Citi aizņēmumi" (3. pielikums). Taču posteņa "Parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem" pieaugums ir skaidrojams ar apgrozāmo līdzekļu pieaugumu, kas nozīmē, ka šajā gadījumā īstermiņa saistības būs iespējams segt ar apgrozāmajiem līdzekļiem. Uzņēmuma īstermiņa saistības rodas iegādājoties apgrozāmos līdzekļus jeb krājumus, bet SIA "LENO HOLDING" pārējie apgrozāmie līdzekļi tiek gūti realizējot krājumus⁵⁴. Tāpēc arī kopējās likviditātes koeficients norāda uz uzņēmuma finansiālo stabilitāti, jo pārsvarā uzņēmuma īstermiņa saistības ir saistītas ar krājumu iegādi, ja uzņēmumam izdosies krājumus realizēt un atgūt naudas līdzekļus no debitoriem, tad arī nākotnē uzņēmumam būs stabila finansiālā darbība. Savukārt, ja krājumi ir iegādāti pārāk daudz un tiem nebūs pieprasījums, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti un lieki netērētu naudas līdzekļus par nelikvīdu krājumu iegādi un uzturēšanu, uzņēmumam būs jāsazinās ar piegādātājiem par iespējamām preču atgriešanas iespējām.

Lai novērtētu uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības ar uzņēmuma rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem, īstermiņa vērtspapīriem un debitoru parādiem, kuriem vēl nav iestājies atmaksas termiņš, tiek noteikts starpposma likviditātes koeficients.

⁵³Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 29.p.

⁵⁴ Uzņēmuma SIA "LENO HOLDING" npublicētie materiāli

SIA "LENO HOLDING" starpposma likviditātes noteikšanai tika izmantota formula (2.5.):

$$\text{Starpposma likviditātes koeficients} = \frac{(\text{apgrozāmie līdzekļi} - \text{krājumi})}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (2.5.)^{55}$$

Piecos analizētajos gados, SIA "LENO HOLDING" starpposma likviditātes koeficients ir pieaudzis (skat. 2.2. tabulu).

2.2.tabula

Starpposma likviditātes koeficients SIA "LENO HOLDING" no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Starpposma likviditātes koeficients	0.693	0.890	1.218	1.764	2.051

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA "LENO HOLDING" gada pārskatus

Šāds starpposma likviditātes koeficienta pieaugums raksturo to, ka SIA "LENO HOLDING" varēs norēķināties par savām īstermiņa saistībām ar uzņēmuma rīcībā esošajiem līdzekļiem pat nerealizējot esošos krājumus. Koeficienta pieaugumu būtiski ir ietekmējis debitoru parādu pieaugums, izmantojot visus uzņēmuma debitoru parādus uzņēmums spēs norēķināties par savām īstermiņa saistībām, pat neizmantojot naudas līdzekļus (3. pielikums). Tāpēc būtu svarīgi, lai debitoru parādu atmaksas termiņš iestātos pirms uzņēmumam ir nepieciešams norēķināties par savām īstermiņa saistībām, tas nodrošinātu uzņēmuma lielāku finansiālo stabilitāti.

Uzņēmumam piederošie vislikvidākie aktīvi ir naudas līdzekļi, lai noskaidrotu uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības izmantojot tikai naudas līdzekļus, izmanto absolūtās likviditātes koeficientu.

SIA "LENO HOLDING" absolūtās likviditātes noteikšanai tika izmantota formula (2.6.):

$$\text{Absolūtās likviditātes koeficients} = \frac{(\text{naudas līdzekļi} + \text{īstermiņa vērtspapīri})}{\text{īstermiņa saistības}} \quad (2.6.)^{56}$$

⁵⁵Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 29.p.

⁵⁶Rurāne, M. (2019). Finanšu pārvaldība un analīze. Rīga, Avots, 182.lpp.

2021. gadā un 2022. gadā SIA “LENO HOLDING” absolūtās likviditātes koeficients ir pietiekami liels, kas nozīmē, ka uzņēmums spēs segt savas saistības tikai ar rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem (skat. 2.3. tabulu).

2.3.tabula

Absolūtās likviditātes koeficients SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Absolūtās likviditātes koeficients	0.089	0.215	0.141	0.564	0.569

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

2018. gadā absolūtās likviditātes koeficients neliecina par to, ka ar naudas līdzekļiem būtu iespējams segt īstermiņa saistības, tas varētu būt saistīts ar to, ka uzņēmums nesen bija uzsācis savu darbību un sākotnēji nācās ieguldīt vairāk naudas līdzekļus, lai uzsāktu savu darbību. Kā arī koeficienta kritums redzams 2020. gadā, kas varētu būt saistīts ar COVID-19 ierobežojumiem un sarežģīto situāciju valstī. Taču jau pēdējos analizētajos gados ir redzama uzņēmuma stabilitātes nostiprināšanās.

Lividitātes koeficientu analīze ļauj saprast vai uzņēmums spēs segt savas pašreizējās īstermiņa saistības nepiesaistot papildus ārējo kapitālu⁵⁷. Analizējot likviditātes koeficientus SIA “LENO HOLDING”, piecos analizētajos pārskata gados likviditātes koeficients norāda, ka uzņēmums ir spējīgs segt savas saistības.

2.4. Uzņēmuma rentabilitātes rādītāju analīze

Uzņēmuma īpašnieki iegulda līdzekļus uzņēmumā, lai ģenerētu peļņu, lai noskaidrotu vai uzņēmumā ieguldītais kapitāls ir ienesīgs tiek veikta uzņēmuma rentabilitātes rādītāju analīze. Rentabilitātes rādītāji ir attiecība, kuras mērķis ir novērtēt uzņēmuma spēju ģenerēt peļņu. Labi rentabilitātes rādītāji sniedz uzņēmuma vadībai lielāku brīvību, elastību un pārliecību, ka

⁵⁷Wahyudi, I. (2023). Effect of Liquidity, Leverage, Company Size, Audit Committee on Financial Distress. *Journal Intelektual*, 2(1), 128.p.

ieguldītie līdzekļi ienesīs peļņu⁵⁸. Uzņēmuma finansiālo stāvokli raksturo šādi rentabilitātes rādītāji: komerciālā jeb pārdošanas rentabilitāte, kapitāla jeb aktīvu rentabilitāte un pašu kapitāla rentabilitāte⁵⁹.

Komerčiālā jeb pārdošanas rentabilitāte ir viens no svarīgākajiem rādītājiem, jo tā norāda cik procentuāli peļņu sniedz katra neto apgrozījuma vienība. Komerčiālās rentabilitātes apzīmējumam izmanto saīsinājumu ROS (Return on sales). SIA “LENO HOLDING” komerčiālā rentabilitāte tika noteikta izmantojot formulu (2.7.):

$$\text{ROS (\%)} = \frac{\text{peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem}}{\text{neto apgrozījums}} \times 100 \text{ (2.7.)}^{60}$$

SIA “LENO HOLDING” komerčiālā rentabilitāte ir pieaugusi, kā arī par minimālo komerčiālo rentabilitāti tiek pieņemti 5%. Pozitīvi ir iespējams vērtēt, ka SIA “LENO HOLDING” komerčiālā rentabilitāte palielinās (skat. 2.4. tabulu). Šis rādītājs atspoguļo arī uzņēmuma konkurētspēju, tas parāda uzņēmuma pārdošanas efektivitāti⁶¹. Konsultējoties ar uzņēmuma īpašnieku, autore ir noskaidrojusi, ka komerčiālās rentabilitātes paaugstināšanai, uzņēmuma pamatdarbības veikšanai ne vienmēr ir iespējams samazināt preču pašizmaksu, bet, lai palielinātu pārdošanas apjomus tiek mainīta cenu politika un bieži vien tiek samazinātas preču cenas.

2.4.tabula

Rentabilitāte SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
ROS	7%	7%	7%	8%	8%
ROA	17%	18%	19%	21%	15%
ROE	98%	66%	45%	37%	23%

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

⁵⁸Permatasari, C., Hayati, N., Puspita, L., Putri, M. (2023). The Review of Financial Performance: Profitability and Liquidity, 3.p.

⁵⁹Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 894.p.

⁶⁰Rurāne, M. (2019). Finanšu pārvaldība un analīze, Rīga, Avots, 197.lpp.

⁶¹Saksonova, S., (2018). Uzņēmuma ienesīguma analīze: kā palielināt ROS un ROM. *Bilance*, 9(429), 14.lpp.

Kapitāla jeb aktīvu rentabilitāte skaidro uzņēmuma spēju ģenerēt peļņu uz katru naudas vienību, kas ir ieguldīta uzņēmuma aktīvos. Kapitāla rentabilitātes apzīmēšanai tiek izmantots saīsinājums ROA (Return on assets).

Lai noteiktu SIA “LENO HOLDING” kapitāla rentabilitāti, tika izmantota formula (2.8.):

$$ROA = \frac{\text{peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem}}{\text{vidējie aktīvi}} \times 100 \text{ (2.8.)}^{62}$$

Kapitāla rentabilitāte SIA “LENO HOLDING” piecos analizētajos gados mēreni pieauga, taču 2022. gadā redzams tās samazinājums (skat. 2.4. tabulu). Šī attiecība parāda vai uzņēmums efektīvi izmanto savus aktīvus savā pamatdarbības veikšanā un parāda uzņēmuma vadības efektivitāti, to kā tiek izmantoti aktīvi, lai ģenerētu ienākumus⁶³.

Autore kapitāla rentabilitātes samazinājumu 2022. gadā skaidro ar aktīvu uzturēšanu, kas ir novecojuši un kurus vairs nav iespējams realizēt, kā arī konsultējoties ar uzņēmuma vadību ir noskaidrojusi, ka daudzus aktīvus vairs nav iespējams realizēt, jo ir samazinājusies patērētāju pirkstspēja un regulāri tiek papildināts preču sortiments, lai sekotu līdzi aktuālākajām tendencēm, bet tas nozīmē arī to, ka novecojušos krājumus vairs nav iespējams realizēt un tie vairs nav aktuāli gala patērētājiem, jo patērētājs labāk izvēlās jaunu, uzlabotu preci, nevis preci, kas bija aktuāla pat pirms gada. SIA “LENO HOLDING” aktīviem, lielākoties krājumiem ir liela nozīme, jo krājumi regulāri mainās, mainās preču specifikācijas, kas nozīmē, ka tirgū ienākot jauniem produktiem, esošie krājumi ātrāk noveco, jo tiem nav tādas pašas specifikācijas kā jaunākiem produktiem. Tas nozīmē, ka samazinoties kapitāla rentabilitātes rādītājam, aktīvi nes mazāku peļņu un to izmantošana vairs nav pietiekami efektīva⁶⁴.

Uzņēmuma darbības veikšanai tiek izmantoti arī pašu kapitālā ieguldītie līdzekļi, lai noteiktu cik daudz peļņa tiek gūta no katras pašu kapitālā ieguldītās vienības tiek izmantos pašu

⁶²Alexander, J. (2018). *Financial planning & analysis and performance management*. John Wiley & Sons, Incorporated, 31.p.

⁶³Permatasari, C., Hayati, N., Puspita, L., Putri, M. (2023). *The Review of Financial Performance: Profitability and Liquidity*, 3.p.

⁶⁴Suryadinata, N., Rindi, N. (2023). *Analysis Of Financial Performance Health. The 4th International Conference On Economics, Business and Information Technology*, 427.p.

kapitāla rentabilitātes rādītājs. Pašu kapitāla rentabilitātes apzīmēšanai tiek izmantots saīsinājums ROE (Return on equity)⁶⁵.

SIA “LENO HOLDING” pašu kapitāla rentabilitātes noteikšanai tika izmantota formula (2.9.):

$$\text{ROE} = \frac{\text{neto peļņa}}{\text{vidējais pašu kapitāls}} \times 100 \text{ (2.9.)}^{66}$$

Pašu kapitāla rentabilitāte ir izteikti svarīga uzņēmuma vadībai, jo tā parāda kāda ir gūtā peļņa maksimizējot vadības ieguldītos līdzekļus⁶⁷. Analizējot uzņēmuma “LENO HOLDING” pašu kapitāla rentabilitāti ir iespējams novērot, ka tā ir būtiski samazinājusies (skat. 2.4. tabulu). Tas nozīmē, ka peļņa attiecībā uz pašu kapitālu ir samazinājusies.

Jāpievērš uzmanība tam, ka visos analizētajos pārskata gados kapitāla rentabilitātes rādītājs ir augstāks kā pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs, tas liecina par to, ka uzņēmums labi pārvalda savas saistības, lai finansētu savus aktīvus. Tomēr nākotnē uzņēmumam būtu jāseko tam, lai pārmērīga saistību izmantošana nesamazinātu uzņēmuma rentabilitātes rādītājus⁶⁸.

Pašu kapitāla rentabilitātes samazinājums uzņēmumā “LENO HOLDING” ir skaidrojams ar pašu kapitāla pieaugumu un neto peļņas samazinājumu jeb to, ka iepriekšējo gadu neto peļņa tiek novirzīta uz pašu kapitālu, nevis izmaksāta dividendēs, kas palielina pašu kapitāla apjomu.

2.5. Uzņēmuma aprites rādītāju analīze

Finanšu vadībai uzņēmumā ir svarīga nozīme, lai būtu iespējams gūt peļņu un nodrošināt uzņēmuma veiksmīgu darbību arī nākotnē. Analizējot uzņēmuma finanses, jāpievērš uzmanība

⁶⁵turpat, 3.p.

⁶⁶Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 31.p.

⁶⁷Turpat, 427.p.

⁶⁸Nelson, I., C., Ester, Jenifer, Viorene. (2024). Factors Affecting Profitability in Banking Enterprises. *Jurnal Akuntansi Bisnis*, 17(1), 116.p.

uzņēmuma aktīviem, it īpaši apgrozāmajiem līdzekļiem un to aprītei⁶⁹. Uzņēmuma darbības efektivitāti ietekmē apgrozāmie līdzekļi, jo tiek pieņemts, ka tos ir iespējams pārvērst naudā visātrāk⁷⁰.

Lai būtu iespējams spriest par uzņēmuma darbības efektivitāti un attīstības iespējām tiek veikta aprītes rādītāju analīze, kas ietver krājumu aprītes, debitoru parādu aprītes un kreditoru parādu aprītes rādītāju noteikšanu⁷¹.

Krājumi ir galvenais apgrozāmo līdzekļu elements, tie nepārtraukti tiek iepirkti, mainīti un realizēti. Līdzekļi, kas tiek ieguldīti krājumos būtiski ietekmē uzņēmuma peļņu, jo ja krājumos tiek ieguldīti pārāk daudz līdzekļi, uzņēmuma peļņa samazināsies⁷². Krājumu analīzei jāpievērš īpaša uzmanība, lai nebūtu pārāk daudz krājumu, kas iespējams ir novecojuši un nav realizējami vai arī ja uzņēmumam ir pārāk maz krājumu un nav iespējams apmierināt pieprasījumu.

Krājumu aprītes ātrums nosaka to cik reizes periodā krājumi tiek realizēti⁷³. Lai noteiktu krājumu aprītes ātrumu izmanto peļņas un zaudējumu aprēķina rādītāju “Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa” un vidējo krājumu atlikumu, SIA “LENO HOLDING” krājumu aprītes ātruma noteikšanai tika izmantota formula (2.10.):

$$\text{Krājumu aprītes ātrums} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa}}{\text{vidējais krājumu atlikums}} \quad (2.10.)^{74}$$

Jo augstāks ir krājumu aprītes ātrums, jo īsāks laiks starp krājumu iegādi un to realizāciju⁷⁵.

⁶⁹Haeruddin, H., S. (2022). Accounts Receivable Turnover Analysis and Company Merchandise Inventory Turnover. *Advances in Financial Research*, 1(1) 35.p.

⁷⁰Koliesnichenko, A., S., Shen, H. (2023). Essence of the company's current assets, strategies for financing. *Бизнес информ*, 12, 306.p.

⁷¹turpat, 37.p.

⁷²Yusuf, E., W., Hariani, S. (2024). The Effect of Receivables Turnover, Inventory Turnover and Current Ratio on Profitability. *Journal Ilmiah Manajemen dan Bisnis*, 10(1), 4.p.

⁷³Yusuf, E., W., Hariani, S. (2024). The Effect of Receivables Turnover, Inventory Turnover and Current Ratio on Profitability. *Journal Ilmiah Manajemen dan Bisnis*, 10(1), 4.p.

⁷⁴Bragg M., S. (2014). *Financial Analysis*, Colorado, AccountingTools, Inc., 59.p.

⁷⁵Turpat, 59.p.

Lai noteiktu cik dienās uzņēmumā “LENO HOLDING” ir nomainīti krājumi tika noteikts krājuma aprites ilgums, tā noteikšanai tiek izmantota formula (2.11.):

$$\text{Krājumu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{krājumu aprites koeficients}} \quad (2.11.)^{76}$$

Piecos analizētajos pārskata gados krājumu aprites ātrums SIA “LENO HOLDING” ir samazinājies, kā arī ir paildzinājies dienu skaits, kurā uzņēmums nomaina savus krājumus (skat. 2.5.tabulu).

2.5.tabula

Krājumu aprite SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Krājumu aprites ātrums	5.96	5.46	6.12	6.07	4.75
Krājumu aprites ilgums (dienās)	61	67	60	60	77

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

Krājumu apriti var ietekmēt gan uzņēmuma aktivitāte, gan krājumu politikas maiņa. Ja ir manāms krājumu aprites ātruma pieaugums, bet tas nav proporcionāls uzņēmuma pārdošanas aktivitātēm, netiek veikta pareiza krājumu vadība⁷⁷. Tā kā uzņēmumam ir samazinājies gan krājumu aprites ilgums, gan neto apgrozījums (2. pielikums) autore krājumu aprites ilguma pieaugumu pieņem par pamatotu, jo tas ir proporcionāls neto apgrozījuma samazinājumam. Konsultējoties ar uzņēmuma vadību autore ir noskaidrojusi, ka krājumu aprites ātruma samazinājumu ir ietekmējuši vairāki faktori: klientu pirktspējas samazināšanās, nelikvīdi krājumi, krājumu regulāra papildināšana, lai būtu iespējams apmierināt pieprasījumu.

Debitoru parādi ir svarīgi uzņēmuma ieņēmumi, kas rodas pārdodot preces vai pakalpojumus ar pēcapmaksas nosacījumiem, šādos gadījumos debitors nesniedz pilnīgu garantiju, ka uzņēmums šos līdzekļus atgūs. Debitoru parādiem bieži vien veido lielu īpatsvaru

⁷⁶Bragg M., S. (2014). Financial Analysis, Colorado, AccountingTools, Inc., 60.p.

⁷⁷Amanda, I., R. (2019). The Impact of Cash Turnover, Receivables Turnover, Inventory Turnover, Current Ratio and Debt To Equity Ratio on Profitability. *Journal of Research in Management*, 2(2), 14.p.

apgrozāmajos līdzekļos, tāpēc ir svarīgi noteikt ar kādu ātrumu debitoru parādi pārvēršas naudas līdzekļos, lai saprastu vai debitoru parādu kontrole uzņēmumā ir pietiekoši efektīva⁷⁸.

Cik bieži debitoru parādi tiek piedzīti pārskata periodā uzņēmumā “LENO HOLDING” tika noteikts, izmantojot formulu (2.12.):

$$\text{Debitoru parādu aprites rādītājs} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Vidējie debitoru parādi}} \quad (2.12.)^{79}$$

Savukārt, lai noteiktu vidēji cik dienu laikā no preču realizēšanas vai pakalpojumu sniegšanas SIA “LENO HOLDING” klienti norēķinās par savām saistībām, tika izmantota formula (2.13.):

$$\text{Debitoru parādu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{debitoru parādu aprites rādītājs}} \quad (2.13.)^{80}$$

SIA “LENO HOLDING” debitoru aprites ātrums ir palēninājies (skat. 2.6.tabulu).

2.6.tabula

Debitoru parādu aprite SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Debitoru aprites ātrums	4.63	5.32	5.16	5.28	4.72
Debitoru parādu aprites ilgums (dienās)	79	69	71	69	77

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

Debitoru parādu apriti var ietekmēt pārdošanas apjomu samazinājums, sadarbību daudzums, kas noslēgts ar pēcapmaksas nosacījumiem, neto apgrozījuma pieaugums, kamēr debitoru parādi paliek nemainīgi⁸¹.

Debitoru parādu aprites ilgumu būtiski nosaka uzņēmuma noteiktie atmaksas termiņi⁸². Ja uzņēmumam palielinās klientu skaits, kuriem preces tiek pārdotas ar pēcpmaksas nosacījumiem

⁷⁸Haeruddin, H., S. (2022). Accounts Receivable Turnover Analysis and Company Merchandise Inventory Turnover. *Advances in Financial Research*, 1(1) 37.p

⁷⁹turpat

⁸⁰Bragg M., S. (2014). *Financial Analysis*, Colorado, AccountingTools, Inc., 61.p.

⁸¹Pratama, E., A., Dimiyati, M., Pratiwi, W., T. (2020). Working Capital Turnover, Operational Cost Ratio and Inventory Turnover on Company Performance. *Assets: Jurnal Ilmiah Ilmu Akuntansi, Keuangan dan Pajak*, 4(1), 43.p.

un perioda beigu datumā šo parādu atmaksas termiņš nav vēl iestājies, tad tas būtiski ietekmēs debitoru parādu aprites rādītāju.

Analizējot uzņēmuma bilanci (1. pielikums) debitoru kritums vērojams 2021. gadā, taču šajā gadā bija vislielākais neto apgrozījums. Šajā laikā uzņēmums saviem klientiem pārsvarā bija noteicis priekšpmaksas nosacījumus, balstoties uz nestabilo situāciju valstī. Savukārt 2022. gadā debitoru parādu aprites ilgums ir pieaudzis (skat. 2.6. tabulu), kas ir vērtējams negatīvi, jo ir samazinājies neto apgrozījums, bet tajā pašā laikā pieauguši debitoru parādi. Tajā pašā laikā pozitīvi var vērtēt to, ka 2022. gadā debitoru parādu aprites ilgums ir ātrāks kā 2018. gadā, tas nozīmē, ka klienti uzņēmumam maksā ātrāk, salīdzinot neto apgrozījumu ir iespējams secināt, ka klientu loks uzņēmumā ir paplašinājies.

SIA "LENO HOLDING" debitoru parādu aprites ilgumu būtiski ietekmē darījumu skaits, kuri ir ar pēcapmaksas nosacījumiem un darījumu skaits, ar realizācijas nosacījumiem, kur SIA "LENO HOLDING" saņem debitoru parādu tikai tad, kad prece ir pārdota gala patērētājam. Pēcapmaksas darījumi SIA "LENO HOLDING" parasti tiek noteikti ar 60 vai 90 kalendāro dienu atmaksas nosacījumiem⁸³. Debitoru parādu laicīgu atmaksu būtu iespējams uzlabot piešķirot bonusus par laicīgiem darījumiem vai soda naudu par kavētiem maksājumiem⁸⁴.

Kreditoru parādi rodas tad, kad uzņēmums ir parādā citām juridiskām vai fiziskām personām. Kreditoru parādu aprites rādītājs tiek noteikts, lai noskaidrotu cik reizes pārskata periodā uzņēmums norēķinās par savām saistībām. Rādītāja noteikšana ir svarīga, jo tā norāda uz uzņēmuma maksājumu disciplīnu, jo bieži vien, par savlaicīgu maksājumu veikšanu, tiek piešķirtas atlaides⁸⁵. Lai noteiktu cik ātri SIA "LENO HOLDING" norēķinās par savām saistībām, tika lietots kreditoru aprites rādītājs, izmantojot formulu (2.14):

$$\text{Kreditoru parādu aprites rādītājs} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa}}{\text{Vidējie kreditoru parādi}} \quad (1.14.)^{86}$$

⁸²Amanda, I., R. (2019). The Impact of Cash Turnover, Receivables Turnover, Inventory Turnover, Current Ratio and Debt To Equity Ratio on Profitability. *Journal of Research in Management*, 2(2), 16.p.

⁸³ Uzņēmuma SIA "LENO HOLDING" npublicētie materiāli

⁸⁴ Ilter, C. (2020). A Discussion Paper on Accounts Payable Ratio. *Acta Oeconomica Pragensia*, 27 (3-4), 93.p.

⁸⁵Turpat, 93.p.

⁸⁶Bragg M., S. (2014). Financial Analysis. Colorado, AccountingTools, Inc., 57.p.

Analizējot kreditoru parādu aprites rādītāju, to analizē kopā ar debitoru parādu un krājumu aprites rādītājiem, tāpēc ieteicams izmantot tikai tos kreditoru parādus, kas attiecas uz uzņēmuma pamatdarbību, tādējādi būs iespējams precīzāk spriest par uzņēmuma finanšu ciklu. Visprecīzāko aprēķinu spēs veikt uzņēmuma grāmatvedība, jo kreditoru parādos ne tikai iekļauj parādus piegādātājiem par saņemtajām precēm, bet arī, piemēram, nomas maksājumus⁸⁷.

Uzņēmumi nereti gan sniedz, gan saņem preces un pakalpojumus ar pēcapmaksas nosacījumiem. Uzņēmumā “LENO HOLDING” par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem visbiežāk ir jānorēķinās 30 vai 60 kalendāro dienu laikā, no to saņemšanas datuma⁸⁸. Lai noskaidrotu vidēji cik dienu laikā, no preču vai pakalpojumu saņemšanas, SIA “LENO HOLDING” norēķinājās par savām saistībām, tika izmantota formula (2.15.):

$$\text{Kreditoru parādu aprites ilgums} = \frac{365}{\text{Kreditoru parādu aprites rādītājs}} \text{ (2.15.)}^{89}$$

Autore, aprēķinot SIA “LENO HOLDING” kreditoru parādu aprites ātrumu un ilgumu, izmantoja summas par vēl nesamaksātajām saņemtajām precēm, materiāliem, pakalpojumiem, vēl neizmaksātajām darba algām un nodokļiem, kā arī citus aizņēmumus, jo autore, konsultējoties ar uzņēmuma vadību, ir noskaidrojusi, ka tie tiek izmantoti preču iegādei.

Kreditoru aprites ātrums SIA “LENO HOLDING” ir paātrinājies, kas nozīmē, ka uzņēmums daudz ātrāk norēķinās par savām saistībām, kā iepriekš analizētajos pārskata gados (skat. 2.7. tabulu).

2.7.tabula

Kreditoru parādu aprite SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Kreditoru aprites ātrums	2.56	2.93	3.85	5.16	5.47
Kreditoru parādu aprites ilgums (dienās)	142	125	95	71	67

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

⁸⁷Turpat, 93.p

⁸⁸Uzņēmuma SIA “LENO HOLDING” nepublicētie materiāli

⁸⁹Zariņa, V. (2022). Saimnieciskās darbības novērtēšana izmantojot finanšu analīzi. Rīga, Lietišķās informācijas dienests, 46.lpp.

Būtiskākais, ko būtu jānosaka, ir kāds ir kreditoru aprites ātrums salīdzinājumā ar debitoru parādu aprites ātrumu. Ja uzņēmums neizmanto aizņēmumus un par savām saistībām norēķinās tikai ar saviem līdzekļiem, kreditoru parādu apjoms var būt atkarīgs no debitoru parādu atmaksas. Ja debitors kavēs maksājuma termiņu, tas var radīt uzņēmumam finansiālas problēmas, tāpēc veidojot apmaksas nosacījumus tos būtu jāveido līdzsvarā ar kreditoru parādu segšanas termiņiem⁹⁰. Līdz 2021. gadam SIA "LENO HOLDING" sākotnēji saņēma līdzekļus no debitoriem un tad norēķinājās par savām saistībām (skat 2.6. tabulu). Savukārt, 2021. gadā un 2022. gadā uzņēmums saviem kreditoriem maksā ātrāk kā saņem līdzekļus no saviem debitoriem (skat. 2.7. tabulu). Šāds izmaiņu pamatojums varētu būt skaidrojums ar debitoru parādu apjoma palielināšanos un ar kreditoru samazinājumu. Lai arī nākotnē šādas rādītāju izmaiņas var ietekmēt SIA "LENO HOLDING" finanšu stabilitāti, jāņem vērā, ka pārlietu liels kreditoru apjoms ietekmēs uzņēmuma likviditāti⁹¹.

Pēcapmaksas darījumi ir viens no veidiem kā palielināt realizācijas apjomus, lai arī tas var nozīmēt to, ka uzņēmums pazaudēs savus naudas līdzekļus⁹². Konsultējoties ar uzņēmuma vadību, autore ir noskaidrojusi, ka tas, ka ir paildzinājies debitoru parādu aprites ilgums, bet samazinājies kreditoru parādu aprites ilgums, ir skaidrojams ar to, ka uzņēmumam ir vairāk klienti, kam noteikti pēcapmaksas nosacījumi, bet tajā pašā laikā uzņēmums cenšas maksimāli izmantot piegādātāju piešķirtās atlaides par savlaicīgiem darījumiem un tā kā uzņēmums izsniedz arī preces ar priekšapmaksas nosacījumiem, tas rada iespēju uzņēmumam norēķināties par savām saistībām. Autore 2021. gadā un 2022. gadā novērojamas izmaiņas uzskata par atbilstošām, taču uzskata, ka ir jāveic debitoru parādu kontrole, lai uzņēmumam nerastos finansiālas problēmas.

⁹⁰Jikia, M. (2018). Certain Aspects of Accounts Receivable and Payable Analysis. *Archives of Business Research*, 6(6), 241.p.

⁹¹Khalyapin, A., Goncharova, D., Bondareva, V. (2023). Analysis of accounts payable and measures aimed at reducing it in the company. *Ekonomika I Upravlenie: Problemy, Resheniya*, 7(1), 64.p.

⁹²Turpat, 239.p.

2.6. Uzņēmuma kapitāla struktūras analīze

Uzņēmuma finanšu lēmumus ietekmē to kādi ir uzņēmuma finanšu avoti gan iekšējie, gan ārēji piesaistītais finansējums. Kapitāla struktūru veido gan aizņemtais kapitāls, kas ir īstermiņa un ilgtermiņa kreditori, gan uzņēmuma pašu kapitāls⁹³. Uzņēmumam ir jāpievērš uzmanība tam, kur tas izmanto savus līdzekļus, lai tam būtu lielāka konkurētspēja tirgū⁹⁴. Ja uzņēmums vairāk sedz savas aktivitātes ar tam piederošo kapitālu, tas var norādīt uz to, ka uzņēmumam ir lielāka iespēja turpināt savu darbību nelabvēlīgos apstākļos⁹⁵.

Finansiālo avotu sastāva novērtēšanai, lai būtu iespējams noteikt cik daudz uzņēmuma aktivitātes tiek segtas no iekšējiem vai ārējiem finanšu avotiem, tiek analizēti šādi rādītāji: pašu kapitāla koeficients, saistību koeficients un finanšu svira⁹⁶.

Uzņēmuma pašu kapitāls veidojas no īpašnieku ieguldītajiem līdzekļiem, no pamatkapitāla, rezervēm, iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas, pārskata gada peļņas⁹⁷. Uzņēmuma pašu kapitālu var palielināt no peļņas, kas tiek gūta pārdodot jau esošos krājumus, pārdodot uzņēmuma daļas, neizmaksājot peļņu dividendēs, bet novirzot to uz pašu kapitālu⁹⁸.

Pašu kapitāla koeficients tiek izmantots, lai noteiktu cik daudz uzņēmuma aktivitātes tiek segtas ar pašu kapitālu. Lai noteiktu, kāds ir pašu kapitāla koeficients SIA "LENO HOLDING" tika izmantota formula (2.16.):

$$\text{Pašu kapitāla koeficients} = \frac{\text{pašu kapitāls}}{\text{kopējais kapitāls}} \quad (2.16.)^{99}$$

⁹³Thamara, D., D., Hizazi, A., Ridwan, M. (2023). The Influence of Capital Structure and Company Characteristics on Company Value as Mediated by Profitability. *Asian Journal of Natural Sciences*, 2(4), 236.p.

⁹⁴Nazara, S., D., Sambodo, P., D., Hertina, D., Munizu, M., Bakri, A., A. (2023). Effect of Equity Financing and Debt Financing on Company Profitability. *Journal of Corporate Finance Management and Banking System*, 3(6), 1.p.

⁹⁵Turpat, 236.p.

⁹⁶Qtaish, A., F., H., Makhoulf, H., M. (2023). The effect of analysis using financial ratios in improving the quality of financial reports. *Financial Technology and Innovation*, 3(2), 39.p.

⁹⁷Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums, pieņemts 22.10.2015.

⁹⁸Turpat, 3.p.

⁹⁹Suthar, K. (2023). Financial Ratio Analysis: A Theoretical Study. *International Journal of Research in all Subjects in Multi Languages*, 6(3), 63.

SIA “LENO HOLDING” pašu kapitāla koeficients piecos analizētajos pārskata gados ir stabils un turpina pieaugt (skat. 2.8.tabulu).

2.8.tabula

Pašu kapitāla koeficients SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Pašu kapitāla koeficients	0.195	0.337	0.491	0.650	0.703

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

SIA “LENO HOLDING” stabilais rādītāja pieaugums tiek vērtēts pozitīvi, jo tas liecina par lielāku finanšu stabilitāti. Jāņem vērā, ka uzņēmuma peļņa katru gadu tiek novirzīta uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu, tāpēc pat palielinoties uzņēmuma aktīviem, tajā pašā laikā palielinās uzņēmuma pašu kapitāls, kas ļauj uzņēmumam nodrošināt efektīvu savu darbību.

Jo vairāk uzņēmums izmanto pašu kapitālu savu aktivitāšu finansēšanai, jo uzņēmumam ir labāka rentabilitāte un spēja gūt peļņu¹⁰⁰.

Uzņēmums savus aktīvus var segt izmantojot arī ārējos finanšu avotus, tā rodas uzņēmuma saistības jeb kreditoru parādi, tie var ietvert gan parādus piegādātājiem, gan aizņēmumus. Nosakot to cik daudz no uzņēmuma aktīviem tiek segti ar saistībām, tiek izmantots saistību koeficients.

Lai aprēķinātu SIA “LENO HOLDING” saistību koeficientu tika izmantota formula (2.17.):

$$\text{Saistību koeficients} = \frac{(\text{saistības} + \text{uzkrājumi})}{\text{kopējais kapitāls}} \quad (2.17.)^{101}$$

Analizējot uzņēmuma “LENO HOLDING” piecus pārskata gadus ir iespējams secināt to, ka 2018. gadā uzņēmums vairāk izmantoja aizņemtos līdzekļus, taču 2022. gadā saistību koeficients ir būtiski samazinājies, kas nozīmē, ka uzņēmums savu aktīvu finansēšanai izmantoja pašu kapitālu (skat. 2.9. tabulu).

¹⁰⁰ Nazara, S., D., Sambodo, P., D., Hertina, D., Munizu, M., Bakri, A., A. (2023). Effect of Equity Financing and Debt Financing on Company Profitability. *Journal of Corporate Finance Management and Banking System*, 3(6), 3.p.

¹⁰¹Xing, S. (2023). The Relationship Between Leverage Ratio Change and Economic Growth Rate in That Development of Financial Market. *Frontiers in Business, Economics and Management*, 12(2), 32.

Saistību koeficients SIA "LENO HOLDING" no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Saistību koeficients	0.805	0.663	0.509	0.350	0.297

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA "LENO HOLDING" gada pārskatus

Ir samazinājusies SIA "LENO HOLDING" atkarība no ārējiem finansēšanas avotiem. Samazinājums ir skaidrojams ar to, ka 2018. gadā uzņēmums bija nesens uzsācis savu darbību līdz ar to bija jāizmanto vairāk aizņemto līdzekļu, lai ieguldītu uzņēmuma attīstībā, taču uzņēmumam nostabilizējoties palielinājās uzņēmuma peļņa, kas tika novirzīta uz pašu kapitālu, kas ļāva uzņēmumam mazāk izmantot ārējos līdzekļus un vairāk nostabilizēt savu finansiālo darbību balstoties tikai uz saviem gūtajiem līdzekļiem.

Ja uzņēmumam būtu lielāki kreditoru parādi, tas var pasliktināt finansiālo situāciju uzņēmumā, jo nereti izmaksas, kas rodas saistību gadījumā, ir lielākas kā priekšrocības, ko uzņēmums saņem izmantojot aizņēmumus¹⁰².

Ja uzņēmums savu pamatdarbību tikai nedaudz sedz ar saviem līdzekļiem, tad risku uzņemas kreditori¹⁰³. Kad pieņem lēmumu vai izmantot sev piederošos līdzekļus vai ārējos līdzekļus, ir jāizsver riski, kas var rasties izmantojot ārējo kapitālu, jo var rasties situācija, ka uzņēmums nespēs norēķināties par šīm saistībām. Ja uzņēmums lielākoties izmanto savu kapitālu, tad neliels ārējā kapitāla izmantojums ir pieņemams¹⁰⁴.

Salīdzinot SIA "LENO HOLDING" pašu kapitāla koeficientu un saistību koeficientu, uzņēmums tikai nedaudz izmanto aizņemto kapitālu, tāpēc tas neliecina par uzņēmuma finansiālajām problēmām un to, ka varētu rasties situācija, ka uzņēmums nespēj norēķināties par savām saistībām.

¹⁰²Nazara, S., D., Sambodo, P., D., Hertina, D., Munizu, M., Bakri, A., A. (2023). Effect of Equity Financing and Debt Financing on Company Profitability. *Journal of Corporate Finance Management and Banking System*, 3(6), 2.p.

¹⁰³Mappadang, A., Wijaya, M., A., Mappadang, J., L. (2021). Financial performance, company size on the timeliness of financial reporting. *Annals of Management and Organization Research*, 2(4), 227.p.

¹⁰⁴Turpat, 2.p.

Uzņēmuma aktīvi tiek finansēti gan ar saistībām, gan pašu kapitālu, lai noskaidrotu cik daudz uzņēmums izmanto saistības savu aktīvu segšanai un novērtētu uzņēmuma spēju segt savas saistības tiek aprēķināta finanšu svira¹⁰⁵.

Uzņēmuma “LENO HOLDING” finanšu sviras noteikšanai tika izmantota formula (2.18.):

$$\text{Finanšu svira} = \frac{(\text{saistības} + \text{uzkrājumi})}{\text{pašu kapitāls}} \quad (2.18.)^{106}$$

Nosakot finanšu sviru ir iespējams notiekt uzņēmuma finansiālo neatkarību, kā arī uzrādīja abi iepriekš aplūkotie koeficienti, SIA “LENO HOLDING” finansiālā neatkarība ir uzlabojusies (skat. 2.10.tabulu).

2.10.tabula

Finanšu svira SIA “LENO HOLDING” no 2018. gada līdz 2022. gadam

	2018	2019	2020	2021	2022
Finanšu svira	4.141	1.964	1.035	0.538	0.422

Avots: Autora veidots, izmantojot SIA “LENO HOLDING” gada pārskatus

Augsts rādītājs nozīmētu to, ka uzņēmumam ir finansiālas problēmas un daudz no tā aktīviem nākas segt izmantojot saistības. Ja ir novērojama straujš finanšu sviras pieaugums, tas var arī liecināt par to, ka uzņēmumam ir risks nenoreķināties par savām saistībām¹⁰⁷. Neliels finanšu sviras pieaugums varētu būt skaidrojams ar ekonomisko situāciju valstī, aizdevumu piedāvājumu¹⁰⁸. SIA “LENO HOLDING” finanšu sviras analīzē, ir vērojams rādītāja samazinājums (skat. 2.10. tabulu), kas liecina par to, ka uzņēmums varētu turpināt savu darbību ilgāku periodu¹⁰⁹. Lai arī uzņēmumam būtu iespējams vairāk izmantot savas īstermiņa saistības,

¹⁰⁵Abdullah, C., N., Sulistiyo, H., Subchan. (2022). The Role of Profitability and Leverage in Mediation the Effect of Company Size on the Timeliness of Financial Reporting in the Indonesian Stock Exchange. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, 22(21), 36.p.

¹⁰⁶Anggraini, S., Nilwan, A. (2024). The effect of profitability and leverage on the timeliness of financial reporting. *International Journal of Accounting, Management, Economics and Social Sciences*, 2(1), 355.

¹⁰⁷Turpat, 356.p.

¹⁰⁸Xing, S. (2023). The Relationship Between Leverage Ratio Change and Economic Growth Rate in That Development of Financial Market. *Frontiers in Business, Economics and Management*, 12(2), 32.p.

¹⁰⁹Lovell, J., Harjanto, K. (2024). The analysis of the timeliness of financial statements. *ULTIMA Accounting*, 15(2), 350.p.

uzņēmums vairāk balstās uz sev pieejamajiem līdzekļiem, nodrošinot to, ka uzņēmumam nerodas lieki izdevumi no aizņēmumiem. Pēc autores domām, pat ja SIA “LENO HOLDING” peļņa samazināsies, tuvākajā nākotnē, tas neradīs lielas finansiālas problēmas, jo uzņēmumam ir pietiekami liels pašu kapitāls, lai pagaidām nodrošinātu uzņēmuma turpmāku darbību.

3. FINANŠU ANALĪZES IZMANTOŠANA UZŅĒMUMA KONKURĒTSPĒJAS VĒRTĒŠANĀ

3.1. Elektronisko mājaimniecības ierīču vairumtirdzniecības nozares raksturojums

Elektriskajām mājaimniecības ierīcēm tirgū ir liels pieprasījums, jo tās tiek izmantotas ikdienā un tās ir paredzētas tam, lai patērētāju ikdienas darbības tiktu atvieglotas.

Vairumtirdzniecība ir nozare, kas ietver preču pārdošanu bez pārveidošanas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un citiem uzņēmumiem.

Elektronisko mājaimniecības ierīču vairumtirdzniecības nozare ietver mājaimniecības elektroierīču, radio un televīzijas aparatūras, elektrisko sildīšanas ierīču, fotopreču un optisko preču un ierakstītu audiolenšu, videomagnetofona lenšu, kompaktdisku un DVD disku vairumtirdzniecību¹¹⁰.

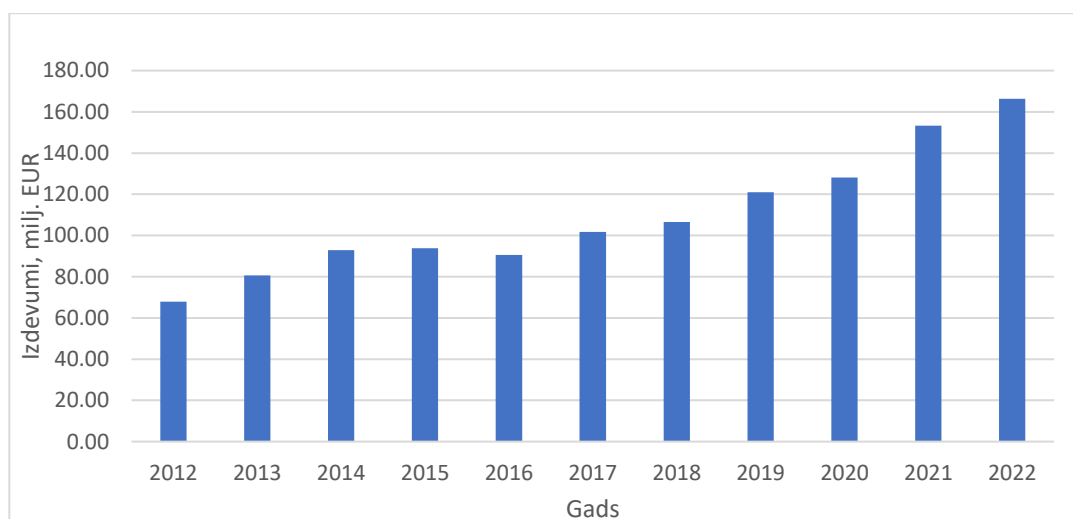
Uzņēmumi, kas darbojas elektronisko mājaimniecības ierīču nozarē regulāri strādā pie jaunām, inovatīvām idejām, lai uzlabotu savu produktus un padarītu tos vēl atbilstošākus patērētāju vēlmēm un vajadzībām¹¹¹. Darbojoties šajā nozarē, jāņem vērā, tas, ka būs daudz konkurenti, jo tirgū jau esošie uzņēmumi nemitīgi cenšas uzlabot savu piedāvāto produktu, bet arī tirgū nemitīgi ienāk jauni dalībnieki ar jaunām un inovatīvām idejām.

Elektronisko mājaimniecības ierīču tirdzniecība veido lielu tirgus daļu pasaulē¹¹². Latvijā šī nozare nepārtraukti attīstās, kam ir tendence piesaistīt arvien vairāk patērētājus (skat. 3.1. att.).

¹¹⁰Lursoft datu bāze, Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija NACE 2. redakcija, pieejams <https://nace.lursoft.lv/46.43/elektrisko-majsaimniecibas-iericu-vairumtirdznieciba> [skatīts 17.04.2024]

¹¹¹Sharma, A. (2023). Industry Analysis of “Consumer Electronics and Home Appliances Market” Growth and Forecast 2023-2031, available <https://www.linkedin.com/pulse/industry-analysis-consumer-electronics-home-market-growth-sharmaanalysis> [skatīts 17.04.2024]

¹¹² turpat

3.1.att. **Latvijas iedzīvotāju izdevumi elektrisko mājsaimniecības ierīču iegādei, no 2012. līdz 2022. gadam, miljonos eur**

Avots: Autora veidots, izmantojot <https://www.statista.com/statistics/581441/house-hold-appliance-expenditure-latvia/>

Analizētajos desmit gados, patērētāji ar vien vairāk iegulda savus līdzekļus elektrisko mājsaimniecības ierīču iegādē, kas liecina par to, ka šādām ierīcēm ir pieprasījums.

Elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecību, kā savu darbības veidu, 2022. gadā Latvijā norādījuši 180 uzņēmumi (skat. 3.1.tabulu).

3.1.tabula

Elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecības uzņēmumu skaits no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
Uzņēmumu skaits	224	200	181	184	180

Avots: Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFR010 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/

Lai arī piecu gadu laikā uzņēmumu skaits ir samazinājies, kā arī var būtiski atšķirties uzņēmumu pārstāvētie zīmoli, uzņēmumu skaits Latvijā ir pietiekoši liels.

Uzņēmumu piedāvātie zīmoli un pārdošanas cenām ir liela nozīme tirgū. Ja vairumtirdzniecības uzņēmums piedāvā plaši atpazīstamus zīmolus, ir lielāka iespēja tos realizēt, savukārt, mazāk zināmiem zīmoliem būs nepieciešamas mārketinga aktivitātes vai pat preču apmācību pasākumi. Preču cenai ne vienmēr ir izšķiroša nozīme, dažkārt klienti izvēlas

iegādāties preces no jau esošiem sadarbības partneriem, tikai tāpēc, ka gadu gaitā ir izveidojusies veiksmīga sadarbība un no iespējamās preču iegādes tiks piešķirtas atlaides vai bonusu sistēmas. Kā arī ir jau zināmi preču piegādes un pēcpārdošanas nosacījumi.

Jauniem uzņēmumiem vairumtirdzniecības nozarē ne vienmēr izdodas uzreiz iegūt savu vietu tirgū, jo jau zināmu zīmolu pārstāvji savai preču realizēšanai un popularizēšanai izvēlēsies jau tirgū nostiprinājušos uzņēmumus, taču jaunu zīmolu realizēšanai ir nepieciešami līdzekļi mārketinga aktivitātēm.

Uzņēmumam ir jābūt pietiekami konkurētspējīgam un aktīvam savā darbībā, lai nodrošinātu savu vietu tirgū un spētu darboties arī nākotnē.

3.2. SIA “LENO HOLDING” galveno finanšu rādītāju salīdzinājums ar nozares rādītājiem Latvijā

Uzņēmuma finanšu analīze palīdz ne tikai pieņemt pārdomātākus lēmumus, novērtēt uzņēmuma efektivitāti, novērtēt uzņēmuma iespējas un draudus, bet arī salīdzināt sava uzņēmuma rādītājus ar nozares un konkurentu rādītājiem. Salīdzinot sava uzņēmuma rādītājus ar citiem uzņēmumiem nozarē var ļaut izcelt lietas, ko uzņēmumam vēl ir jāpilnveido vai tieši pretēji, izcelt pozitīvās lietas, ko uzņēmums var lietot, lai kļūtu vēl konkurētspējīgāks¹¹³.

Finanšu analīzes rādītāju salīdzināšana ar nozares rādītājiem vai citiem uzņēmumu rādītājiem sniedz ieskatu uzņēmuma finansiālajā stāvoklī un nākotnes iespējās. Veicot finanšu analīzes salīdzināšanu, ir noderīgi salīdzināt likviditātes, rentabilitātes un finanšu sviras rādītājus¹¹⁴.

Vairumtirdzniecības nozare, izņemot automobiļu un motociklu vairumtirdzniecību, iekļauj ne tikai uzņēmumus, kas nodarbojas ar elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecību, bet arī citus vairumtirdzniecības uzņēmumus. Pēc autores domām, lai

¹¹³Bottrell, G. (2023). The importance of Conducting a Financial Analysis for Your Business, available <https://www.linkedin.com/pulse/importance-conducting-financial-analysis-your-gavin-bottrell> [skatīts 18.04.2024]

¹¹⁴Nickolas, S. (2023). How to Use Ratio Analysis to Compare Companies, available <https://www.investopedia.com/ask/answers/032315/how-does-ratio-analysis-make-it-easier-compare-different-companies.asp> [skatīts 18.04.2024]

spriestu par SIA "LENO HOLDING" finanšu stabilitāti un darbību, ir nepieciešams analizēt uzņēmuma konkurentus.

Analizējot uzņēmumus, kas nodarbojas ar elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecību, autore ir noskaidrojusi, ka SIA "LENO HOLDING" piedāvā plašāku zīmolu loku un nekoncentrējas tikai uz vienu preču veidu, savukārt, citi uzņēmumi nozarē fokusējas uz kādu noteiktu zīmolu vai precēm pēc to izmantošanas veida. Uzņēmumi, kas fokusējas uz precēm pēc to izmantošanas veida, visbiežāk piedāvā tikai noteiktu kategoriju preces, piemēram, tikai lielo sadzīves tehniku, kas ietver tādas preces kā ledusskapjus, plīts virsmas, trauku mazgājamās mašīnas un tamlīdzīgas preces, savukārt, citi uzņēmumi vairāk koncentrējas uz mazo sadzīves tehniku, kas ir tosteri, tējkannas, taukvāres katli. Tirgū ir arī uzņēmumi, kas koncentrēti, piemēram, tikai uz televizoru realizāciju.

SIA "LENO HOLDING" konkurētspējas novērtēšanai, autore ir izvēlējusies divus uzņēmumus nozarē, SIA "Elux" un SIA "TVL Baltic", kuri piedāvā līdzīgu preču klāstu un nefokusējas uz tikai viena zīmola izplatīšanu. Daži no uzņēmumu pārstāvētajiem zīmoliem ir pieejami arī SIA "LENO HOLDING" preču klāstā.

SIA "Elux" ir reģistrēts 1993. gada decembrī, uzņēmums ir PVN maksātājs¹¹⁵. Uzņēmums piedāvā gan lielo sadzīves tehniku, gan mazo sadzīves tehniku,

SIA "TVL Baltic" ir reģistrēts 2010. gadā, kā arī ir PVN maksātājs¹¹⁶. Uzņēmums piedāvā gan lielo, gan mazo sadzīves tehniku, televizorus, elektriskās skaistuma preces.

Vairumtirdzniecības nozarē uzņēmumu darbība balstās uz krājumu realizāciju, kas ir daļa no uzņēmuma apgrozāmajiem līdzekļiem, tāpat uzņēmuma darbības rezultātā rodas īstermiņa saistības, visbiežāk, kas ir saistītas ar krājumu iegādi, līdz ar to viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas parāda uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības ir likviditātes rādītājs.

Kopējās likviditātes rādītājs, kas norāda uz uzņēmuma spēju norēķināties par savām īstermiņa saistībām ar visiem apgrozāmajiem līdzekļiem SIA "LENO HOLDING" ir augstāks kā rādītājs vairumtirdzniecības nozarē (skat. 3.2. tabulu).

¹¹⁵Lursoft datu bāze, ELUX, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/elux/54103004691> [skatīts 03.04.2024]

¹¹⁶Lursoft datu bāze, TVL BALTIC, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/tvl-baltic/40103289081> [skatīts 03.04.2024]

SIA “LENO HOLDING” kopējās likviditātes rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	1.196	1.456	1.909	2.796	3.277
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	1.547	1.641	1.483	1.561	1.556
SIA “Elux”	2.217	2.072	2.445	2.609	3.072
SIA “TVL Baltic”	19.289	2.940	3.251	2.779	3.110

Avots: *Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/*

Kopējās likviditātes rādītājs norāda, ka SIA “LENO HOLDING” ir labāka spēja segt savas īstermiņa saistības kā vidēji citiem uzņēmumiem nozarē. Nozares rādītājs ir krities 2020. gadā. Jāņem gan vērā, ka nozares rādītājā nav iekļauti tikai uzņēmumi, kas savu pamatdarbību klasificē kā elektronisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecība, bet šeit ir arī iekļauti citi vairumtirdzniecības uzņēmumi, izņemot automobiļu un motociklu vairumtirdzniecības uzņēmumus.

Salīdzinot SIA “LENO HOLDING” kopējās likviditātes rādītājus ar SIA “Elux” un SIA “TVL Baltic” ir iespējams noteikt, ka 2022. gadā rādītāji bija salīdzinoši līdzīgi un būtiski atšķirīgi no kopējās nozares rādītājiem (skat. 3.2. tabulu). Uzņēmumu spēju norēķināties par savām īstermiņa saistībām, trīs salīdzināmajos uzņēmumos, nodrošina apgrozāmo līdzekļu apjoms, kurā ietilpst krājumi uzņēmumu pamatdarbības veikšanai.

Nozares kritums 2020. gadā iespējami ir saistīts ar COVID-19 radītajiem ierobežojumiem. Kā arī jāņem vērā, ka citiem nozares uzņēmumiem varētu būt lielākas īstermiņa saistības, jo salīdzinātie SIA “LENO HOLDING” konkurenti un arī SIA “LENO HOLDING” nodarbina salīdzinoši maz darbiniekus, kā arī uzņēmumam nav aizņēmumu no kredītiestādēm (1. pielikums).

Lai pilnībā pārlicinātos par uzņēmuma spēju norēķināties par savām saistībām tiek analizēts absolūtās likviditātes rādītājs¹¹⁷. Arī absolūtās likviditātes rādītājs liecina, ka 2022. gadā

¹¹⁷Wahyudi, I. (2023). Effect of Liquidity, Leverage, Company Size, Audit Committee on Financial Distress. *Journal Intelektual*, 2(1), 128.p.

SIA “LENO HOLDING” ir lielāka finansiālā stabilitāte, kā vidēji citiem uzņēmumiem nozarē (skat. 3.3. tabulu).

3.3.tabula

SIA “LENO HOLDING” absolūtās likviditātes rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	0.089	0.215	0.141	0.564	0.569
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	0.218	0.194	0.317	0.242	0.286
SIA “Elux”	0.130	0.067	0.054	0.151	0.166
SIA “TVL Baltic”	4.343	0.224	0.170	0.444	0.456

Avots: *Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/*

2020. gadā vērojama SIA “LENO HOLDING”, SIA “Elux” un SIA “TVL Baltic” absolūtās likviditātes rādītāja lejupslīde, kas visticamāk saistīta ar COVID-19 situāciju valstī, jo autore konsultējoties ar uzņēmuma vadību ir noskaidrojusi, ka 2020. gadā vairākiem klātienes veikaliem tika apturēta darbība, bet bieži vien izvēloties elektriskās mājsaimniecības ierīces, patērētāji labāk vēlas tās iegādāties klātienes veikalos, tajā pašā laikā citām precēm, ko realizē citi nozarē uzrādītie uzņēmumi, internetveikalos bija lielāks pieprasījums.

Tiek uzskatīts, ka starp uzņēmuma likviditāti un rentabilitāti ir cieša saikne, jo uzņēmumam ir labāka spēja ģenerēt peļņu, ja tas spēj ātri pārvērst savus aktīvus naudas līdzekļos un prasmīgi pārvaldīt savas īstermiņa saistības¹¹⁸.

Komerčiālā rentabilitāte norāda uz uzņēmuma pārdošanas efektivitāti, salīdzinot SIA “LENO HOLDING” komerčiālās rentabilitātes rādītāju ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju, ir iespējams novērot, ka rādītājam nav būtiskas svārstības (skat. 3.4. tabulu).

¹¹⁸Rodriguez, P., H., V., Aguilar, V., E., H., Delgado, C., M., F., Cruz, S., S., C., L., Benavides, V., M., A., Salazar, H., A., C., Reategui, A., J., Escobar, P., R., B., Suyon, A., A. (2024). Challenges in the Relationship between Liquidity and Profitability: Perspectives from a Literature Review. *Revista de Gestao Social e Ambiental*, 18(1), 5.p.

SIA “LENO HOLDING” komerciālās rentabilitātes rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	7%	7%	7%	8%	8%
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	3%	3%	3%	4%	3%
SIA “Elux”	4%	5%	6%	7%	7%
SIA “TVL Baltic”	-6%	-1%	4%	13%	20%

Avots: Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/

SIA “LENO HOLDING” komerciālās rentabilitātes rādītājs ir augstāks par ieteicamajiem 5%, savukārt nozares rādītājs ir nedaudz zemāks. 2021. gadā kā uzņēmumā “LENO HOLDING”, tā arī vairumtirdzniecības nozarē, vērojams, ka komerciālā rentabilitāte paaugstinās, 2022. gadā SIA “LENO HOLDING” rādītājs ir nemainīgs, bet vairumtirdzniecības nozarē, tas atkal sarūk. Rentabilitātes rādītāju izmaiņas var ietekmēt, piemēram, finanšu krīze vai ekonomiskā lejupslīde¹¹⁹. Taču tas, ka rādītāju svārstības nav būtiskas, varētu liecināt par to, ka preču uzcelojums ir pamatojams ar pašizmaksu paaugstināšanos, jo ja rādītājs būtiski palielinātos, tas nozīmētu, ka no katras neto apgrozījuma vienības tiek gūta lielāka peļņa kā iepriekš. Savukārt, SIA “TVL Baltic” ir vērojamas būtisks komerciālās rentabilitātes pieaugums, tas ir skaidrojams ar to, ka uzņēmums līdz 2020. gadam strādāja ar zaudējumiem, bet straujais rādītāja pieaugums 2021. gadā un 2022. gadā varētu liecināt par preču cenu politikas izmaiņām un lielu preču cenu uzcelojumu, jo SIA “LENO HOLDING” un SIA “Elux” tik būtisks rādītāja pieaugums nav vērojams.

Uzņēmuma pamatdarbības veikšanai tiek izmantoti uzņēmuma aktīvi un kapitāla rentabilitātes rādītājs parāda to vai uzņēmums pietiekoši efektīvi izmanto savus aktīvus, lai gūtu peļņu¹²⁰. SIA “LENO HOLDING” kapitāla rentabilitātes rādītājs ir augstāks kā vidēji

¹¹⁹Rodriguez, P., H., V., Aguilar, V., E., H., Delgado, C., M., F., Cruz, S., S., C., L., Benavides, V., M., A., Salazar, H., A., C., Reategui, A., J., Escobar, P., R., B., Suyon, A., A. (2024). Challenges in the Relationship between Liquidity and Profitability: Perspectives from a Literature Review. *Revista de Gestao Social e Ambiental*, 18(1), 6.p.

¹²⁰Alexander, J. (2018). Financial planning & analysis and performance management. John Wiley & Sons, Incorporated, 31.p.

vairumtirdzniecības nozarē (skat. 3.5. tabulu), kas nozīmē, ka uzņēmums daudz efektīvāk izmanto savus aktīvus.

3.5.tabula

SIA “LENO HOLDING” kapitāla rentabilitātes rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	17%	18%	19%	21%	15%
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	7%	6%	7%	12%	7%
SIA “Elux”	13%	19%	21%	26%	20%
SIA “TVL Baltic”	-3%	-0.5%	3%	14%	25%

Avots: *Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/*

Kapitāla rentabilitātes rādītāja straujš pieaugums SIA “LENO HOLDING” un tad atkal kritums ir vērojams no 2021. gada līdz 2022. gadam, bet šādas svārstības ir vērojamas arī vairumtirdzniecības nozarē kopumā un uzņēmumā SIA “Elux”. Rādītāja kāpumu 2021. gadā varētu skaidrot ar to, ka tika aizkavētas piegādes ķēdes un apturēti pārdošanas procesi, kas varētu samazināt aktīvu apjomu kopumā, taču analizējot SIA “LENO HOLDING” bilanci, aktīvu apjoms ir pieaudzis (3. pielikums).

SIA “LENO HOLDING” un SIA “Elux” kapitāla rentabilitātes rādītāji laika gaitā mainās procentuāli līdzīgi, taču SIA “TVL Baltic” kapitāla rentabilitātes rādītājs būtiski pieaug, kas ir skaidrojams ar to, ka uzņēmums strādāja ar zaudējumiem, bet laika gaitā peļņas apjoms pieaug, savukārt gan SIA “LENO HOLDING”, gan SIA “Elux” peļņa ir samazinājusies. Peļņas samazinājums ir skaidrojams gan ar patērētāju pirktspējas samazināšanos un tajā pašā laikā izmaksu pieaugumu un lai būtu iespējams realizēt preces, autore konsultējoties ar uzņēmuma vadību ir noskaidrojusi, ka bija nepieciešams mainīt preču cenu politiku, tādēļ uz vienu pārdoto vienību ir iespējams gūt mazāku peļņu, kas liecina par to, ka SIA “LENO HOLDING” aktīvi netiek izmantoti pietiekami efektīvi, salīdzinājumā ar konkurentu uzņēmumiem.

Radušos situāciju, ka SIA “LENO HOLDING” kapitāla rentabilitātes rādītājs ir augstāks kā vidēji vairumtirdzniecības nozarē, ir iespējams skaidrot arī ar atšķirībām aktīvu sastāvā. Uzņēmuma aktīvi ietver arī, nekustamos īpašumus¹²¹. Ieguldījumi nekustamajos īpašumos varētu

¹²¹Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums, pieņemts 22.10.2015.

būtiski mainīt aktīvu sastāvu, jo ir nepieciešama salīdzinoši liela platība krājumu uzturēšanai, taču SIA “LENO HOLDING” savā īpašumā nav šādas ēkas un uzņēmuma pamatdarbības veikšanai tiek nomātas telpas¹²². Analizējot SIA “Elux” un SIA “TVL Baltic” gada pārskatus, autore ir noskaidrojusi, ka arī šiem uzņēmumiem nav ieguldījumi nekustamajos īpašumos. Kas arī samazina aktīvu apjomu.

Pašu kapitāla atdeve sniedz priekšstatu par to kā uzņēmumā ieguldītie līdzekļi ģenerē peļņu¹²³. Lai arī SIA “LENO HOLDING” pašu kapitāla rentabilitātei ir tendence samazināties, vairumtirdzniecības nozarē rādītājs ir svārstīgs (skat. 3.6. tabulu).

3.6.tabula

SIA “LENO HOLDING” pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	98%	66%	45%	37%	23%
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	22%	16%	20%	33%	19%
SIA “Elux”	24%	37%	40%	40%	28%
SIA “TVL Baltic”	-5%	-2%	130%	119%	76%

Avots: Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050 https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/

Ir vēlams, lai pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs būtu augstāks kā vidēji nozarē¹²⁴. Lai arī SIA “LENO HOLDING” pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs 2022. gadā ir augstāks kā vidēji nozarē, rādītājs ir zemāks kā konkurentu uzņēmumos. Protams, gan pašu kapitāla rādītāja smazinājumu, gan SIA “LENO HOLDING” rādītāja atšķirības ar vairumtirdzniecības nozares rādītājiem un konkurentu rādītājiem, gan rādītāja svārstības vairumtirdzniecības nozarē ir iespējams skaidrot ar dažādām norisēm tirgū un pašu uzņēmumu pieņemto politiku¹²⁵. Pat ja uzņēmuma neto peļņa ir stabila un pat pieaugoša, rādītāja būtiskas izmaiņas var radīt tieši pašu kapitāls. Piemēram, jaunam uzņēmumam, kas tikko sācis savu darbību var būt lielāks pašu

¹²²Uzņēmuma SIA “LENO HOLDING” npublicētie materiāli

¹²³Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance. *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 894.p

¹²⁴Mappadang, A., Wijaya, M., A., Mappadang, J., L. (2021). Financial performance, company size on the timeliness of financial reporting. *Annals of Management and Organization Research*, 2(4), 227.p.

¹²⁵Turpat, 894.p.

kapitāla rentabilitātes rādītājs, tikai tāpēc, ka uzņēmums gūst pietiekoši lielu peļņu, bet pašu kapitālā vēl nav ieguldīti daudz līdzekļi, savukārt jau ilgstoši darbojošā uzņēmumā, ja iepriekš gūtā peļņa tiek novirzīta uz pašu kapitālu, bet neto peļņa būtiski nepieaug, tad uzņēmums savus pašu kapitālā ieguldītos līdzekļus neizmanto pietiekoši lietderīgi.

Pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs parāda to kādu peļņu gūst no pašu kapitālā ieguldītajiem līdzekļiem, šis rādītājs ir ļoti nozīmīgs dalībniekiem vai akcionāriem un jaunu akcionāru piesaistei. Akcionāriem ir svarīgi, ka viņu ieguldītie līdzekļi dos pēc iespējas lielāku atdevi¹²⁶. Tāpēc, ja tiek piesaistīti jauni dalībnieki vai akcionāri, kas palielina pašu kapitāla apjomu, šķietami ieguldītajiem līdzekļiem vajadzētu palielināt uzņēmuma peļņu un pašu kapitāla rentabilitātes rādītāju, bet ja pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs samazinās, tas nozīmē, ka peļņa būtiski nemainās vai arī samazinās, kas dod negatīvu priekšstatu par uzņēmuma darbību. Jaunu dalībnieku vai akcionāru piesaistei augsts pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs būtu daudz saistošāks, jo tas nozīmētu lielāku atdevi¹²⁷. Autore konsultējoties ar uzņēmuma “LENO HOLDING” vadību ir noskaidrojusi, ka netiek plānots piesaistīt jaunus dalībniekus, kā arī peļņu izmaksāt dividendēs, bet novirzīt nākotnes mērķiem, tāpēc šajā brīdī pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs tiek pieņemts par pieņemamu.

Uzņēmuma pamatdarbība tiek segta gan ar pašu kapitālu, gan ar līdzekļiem, kuru izmantošanas rezultātā rodas uzņēmuma saistības. Finanšu svira parāda to cik daudz uzņēmums savā darbībā izmanto pašu kapitālu un cik saistības, kā arī norāda uz uzņēmuma spēju norēķināties par saistībām¹²⁸.

Finanšu sviras rādītājam jābūt pēc iespējas mazākam un SIA “LENO HOLDING” finansiālā neatkarība ir labāka kā vidēji uzņēmumiem vairumtirdzniecības nozarē (skat. 3.7. tabulu).

¹²⁶Alexander, J. (2018). *Financial planning & analysis and performance management*. John Wiley & Sons, Incorporated, 31.p.

¹²⁷Turpat, 31.p.

¹²⁸Abdullah, C., N., Sulistiyo, H., Subchan. (2022). The Role of Profitability and Leverage in Mediation the Effect of Company Size on the Timeliness of Financial Reporting in the Indonesian Stock Exchange. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, 22(21), 36.p.

**SIA “LENO HOLDING” finanšu sviras rādītājs salīdzinājumā ar vairumtirdzniecības
nozares rādītāju no 2018. gada līdz 2022. gadam, Latvijā**

	2018	2019	2020	2021	2022
SIA “LENO HOLDING”	4.141	1.964	1.035	0.538	0.422
Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	1.744	1.415	1.83	1.66	1.593
SIA “Elux”	0.806	1.204	0.696	0.624	0.475
SIA “TVL Baltic”	0.845	108.704	24.472	3.211	1.590

Avots: *Autora veidots, izmantojot Oficiālās statistikas portāla datubāzi, UFF050*
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UF__UFR/UFR010/table/tableViewLayout1/

Kad SIA “LENO HOLDING” nesen bija uzsācis savu darbību, finanšu sviras rādītājs uzņēmumam bija lielāks kā vidēji vairumtirdzniecības nozarē un konkurējošajos uzņēmumos, kas liecina par mazāku finanšu stabilitāti. Vairumtirdzniecības nozares finanšu sviru var ietekmēt vairāki faktori. Protams, tā kā tiek analizēta visa vairumtirdzniecības nozare, izņemot automobiļu un motociklu vairumtirdzniecību, ne tikai elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecību, nevar pieturēties pie fakta, ka nozarē ir samazinājies uzņēmumu skaits (skat. 3.1. tabulu). Vairumtirdzniecības nozarē uzņēmumi pārtrauc savu darbību, kā arī parādās jauni uzņēmumi. Ja uzņēmums nesen uzsācis savu darbību, tad iespējami saistības būs vairāk kā pašu kapitāls, kas redzams arī SIA “LENO HOLDING” finanšu sviras rādītājā. Finanšu sviras rādītāju ietekmē ne tikai uzņēmuma vecums, bet arī lielums. Lielākiem uzņēmumiem, kam ir jau stabila darbība, būs labāk pieejami finanšu līdzekļi gan aizdevumu formā, gan, piemēram, par ilgstošu sadarbību piegādātāji palielinās pēcpmaksas nosacījumu dienu skaitu, kas arī var palielināt saistību apjomu, tāpat ja ir lielāks uzņēmums, tas var nozīmēt, ka uzņēmumam būs vairāk darbinieku, arī tas palielina uzņēmuma saistību apjomu¹²⁹.

Pēc autores domām, finanšu sviras rādītājs jānosaka, katram uzņēmumam individuāli, jo salīdzinot to ar nozares rādītājiem, ir jāņem vērā, ka nozares rādītājā tiek norādīti gan lielāki uzņēmumi, gan mazāki, gan jaunāki, gan ar ilgstoši stabilu darbību. Analizējot arī SIA “LENO HOLDING” konkurentu SIA “Elux” un SIA “TVL Baltic” finanšu sviras rādītājus, ir iespējams noteikt, ka finanšu sviras rādītāja izmaiņas katram uzņēmumam ir individuālas un būtiski

¹²⁹Abdullah, C., N., Sulistiyo, H., Subchan. (2022). The Role of Profitability and Leverage in Mediation the Effect of Company Size on the Timeliness of Financial Reporting in the Indonesian Stock Exchange. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, 22(21), 36.p.

atkarīgas no uzņēmumu darbības. Piemēram, SIA “TVL Baltic” finanšu sviras rādītājs no 2019. gada līdz pat 2021. gadam liecina par finanšu problēmām, lai arī uzņēmumam bija pozitīvs pašu kapitāls, uzņēmums strādāja ar zaudējumiem¹³⁰.

Rādītāju būtu ieteicams izmantot, lai novērtētu uzņēmuma spēju segt saistības, lai, piemēram, pieņemtu lēmumu par aizdevuma izsniegšanu, taču tad ir nepieciešams analizēt uzņēmuma finanšu sviras rādītāju individuāli, rādītāja apjoms ir būtiski atkarīgs no tā vai uzņēmumu iepriekšējo gadu peļņa tiek novirzīta uz pašu kapitālu.

¹³⁰ Uzņēmuma SIA “TVL Baltic” gada pārskats par 2019. gadu

SECINĀJUMI

1. Uzņēmuma finanšu analīzi ir nepieciešams veikt, lai uzņēmuma vadība varētu pieņemt pārdomātākus lēmumus un sasniegt savus stratēģiskos mērķus.
2. Veicot finanšu analīzi, iegūtie dati ir jāsalīdzina ar citiem pārskta periodiem, ņemot vērā dažādus faktorus, kas var ietekmēt uzņēmuma darbību, piemēram, ekonomisko situāciju valstī, pieprasījumu, konkurentu daudzumu attiecīgajā nozarē.
3. Finanšu analīzes metodes izvēle ir atkarīga no analīzes veikšanas mērķa, lai iegūtu padziļinātu informāciju metodes ir nepieciešams kombinēt.
4. SIA "LENO HOLDING" ir elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecības uzņēmums, kas gan importē preces, gan iepērk tās Latvijā un realizē tās iekšzemē un nodarbojas arī ar preču eksportu.
5. SIA "LENO HOLDING" finanšu pārskatu horizontālajā un vertikālajā analīzē iegūtie rezultāti ir pieņemamā līmenī un neliecina par iespējamām nākotnes problēmām, tie ir skaidrojami ar dažādām norisēm uzņēmuma darbībā un ekonomisko situāciju valstī.
6. SIA "LENO HOLDING" lielāko īpatsvaru bilances pasīvos sniedz postenis "Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi", jo peļņa netiek izmaksāta dividendēs, bet novirzīta kā līdzekļu avots pamatdarbības veikšanai.
7. Likviditātes koeficientu analīze atspoguļoja SIA "LENO HOLDING" spēju segt savas īstermiņa saistības, kas 2022. gadā norādīja, ka uzņēmums ir pietiekami stabils, lai spētu segt savas saistības ar tam rīcībā esošajiem līdzekļiem.
8. No 2018. gada līdz 2022. gadam SIA "LENO HOLDING" kapitāla rentabilitātes rādītājs ir augstāks kā pašu kapitāla rentabilitātes rādītājs, kas liecina par labu uzņēmuma spēju pārvaldīt savas saistības, kas parādzētas uzņēmuma aktīvu finansēšanai.
9. SIA "LENO HOLDING" krājumu aprites ilguma izmaiņas ir būtiski atkarīgas no realizācijas apjomiem, jo samazinoties neto apgrozījumam, bet palielinoties krājumu atlikumiem vai tiem paliekot nemainīgiem, krājumu aprites ilgums būs garāks, tāpēc krājumu aprites ilgumu ietekmē patērtētāju pirktspējas samazināšanās, nelikvīdi krājumi un krājumu atlikumu regulāra papildināšana.

10. SIA "LENO HOLDING" debitoru parādu aprites ilguma palielināšanos 2022. gadā nav iespējams vērtēt pozitīvi, jo ir samazinājies neto apgrozījums, tāpēc izmaiņas nav pamatojamas ar klientu loka paplašināšanos vai lielākiem pārdošanas darījumiem.
11. Kreditoru parādu aprites ilgums SIA "LENO HOLDING" liecina par to, ka uzņēmums cenšas savlaicīgi norēķināties par savām saistībām un izmanto piegādātāju pieskirtās atlaides par savlaicīgiem maksājumiem.
12. Pašu kapitāla koeficients SIA "LENO HOLDING" norāda uz to, ka daudz uzņēmuma aktivitātes tiek segtas izmantojot pašu kapitālu, kas liecina par lielāku finanšu stabilitāti un lielāku iespēju turpināt savu darbību nelabvēlīgos apstākļos.
13. SIA "LENO HOLDING" savu saistību segšanai lielākoties izmanto pašu kapitālu, tāpēc neliela ārējā kapitāla piesaiste ir pieņemama, finanšu sviras rādītājs parāda to, ka uzņēmums ir finansiāli neatkarīgs.
14. Elektrisko mājsaimniecības ierīču patēriņš no 2012. gada līdz 2022. gadam ir pieaudzis, kas norāda uz preču pieprasījuma pieaugumu.
15. SIA "LENO HOLDING" finanšu analīzes rādītāji norāda uz lielāku finanšu stabilitāti kā vairumtirdzniecības, izņemot automobiļus un motociklus, nozares rādītāji, kas ir saistīts ar nozares uzņēmumu lielumu, vecumu, krājumu veidiem un principiem, kas pieņemti uzņēmumu iekšienē.

PRIEKŠLIKUMI

1. Katram saimnieciskās darbības veicējam regulāri ir jāveic finanšu analīze, izvēloties atbilstošās metodes atkarībā no analīzes veikšanas mērķa.
2. Gan SIA “LENO HOLDING”, gan citiem uzņēmumiem, kas veic finanšu analīzi, analizējot iegūtos rezultātus, nepieciešams tos saistīt ar uzņēmuma iekšējiem dokumentiem un noteiktajiem darbības principiem, tādējādi būs iespējams labāk spriest par rādītāju un to izmaiņu subjektivitāti.
3. SIA “LENO HOLDING” vadībai būtu jāsaīsina debitoru pēcapmaksas nosacījumi vai jānosaka atlaides par parādu laicīgu samaksu, tādējādi uzņēmums varēs norēķināties par savām saistībām ar līdzekļiem, kas gūti no debitoru parādiem.
4. SIA “LENO HOLDING” un citiem uzņēmumiem, kas sniedz preces vai pakalpojumus ar pēcapmaksas nosacījumiem, jāpievērš pastiprināta uzmanība debitoru kontrolei, lai izvairītos no šaubīgiem debitoriem.
5. SIA “LENO HOLDING” vadībai jāanalizē krājumu atlikumu likviditāte, vai krājumi nav novecojuši un vai tos būtu iespējams realizēt nākotnē, jāpārdomā atbilstoši pasākumi novecojušu krājumu realizācijai.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Abdullah, C., N., Sulistiyo, H., Subchan. (2022). The Role of Profitability and Leverage in Mediation the Effect of Company Size on the Timeliness of Financial Reporting in the Indonesian Stock Exchange, *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, 22(21), 34-41.
2. Alexander, J. (2018). *Financial planning & analysis and performance management*. Canada: John Wiley & Sons, Incorporated, 612 p.
3. Amanda, I., R. (2019). The Impact of Cash Turnover, Receivables Turnover, Inventory Turnover, Current Ratio And Debt To Equity Ratio on Profitability, *Journal of Research in Management*, 2(2), 14-22.
4. Anderson, A. (2024). Vertical Analysis, available <https://www.wallstreetoasis.com/resources/skills/accounting/vertical-analysis> (skatīts 02.03.2024)
5. Anggraini, S., Nilwan, A. (2024). The effect of profitability and leverage on the timeliness of financial reporting, *International Journal of Accounting, Management, Economics and Social Sciences*, 2(1), 352-364.
6. Bottrell, G. (2023). The importance of Conducting a Financial Analysis for Your Business, available <https://www.linkedin.com/pulse/importance-conducting-financial-analysis-your-gavin-bottrell> (skatīts 18.04.2024)
7. Bragg M., S. (2014). *Financial Analysis*. Colorado: AccountingTools, Inc, 325 p.
8. Haeruddin, H., S. (2022). Accounts Receivable Turnover Analysis and Company Merchandise Inventory Turnover, *Advances in Financial Research*, 1(1), 35-43.
9. Household consumption expenditure for household appliances in Latvia from 2010 to 2022. Statista. Consumer Goods & FMCG- Furniture, Furnishings & Household Items. [tiešsaiste] – [atsauce 11.04.2024.]. Pieejams: <https://www.statista.com/statistics/581441/house-hold-appliance-expenditure-latvia/>
10. Iiter, C. (2020). A Discussion Paper on Accounts Payable Ratio, *Acta Oeconomica Pragensia*, 27 (3-4), 85-94.
11. Jikia, M. (2018). Certain Aspects of Accounts Receivable and Payable Analysis, *Archives of Business Research*, 6(6), 237-242.

12. Johansone, M. (2022). Peļņa uzņēmuma attīstībā, pieejams <https://ifinances.lv/raksti/gramatvediba/gramatvediba/lv-pelna-uznemuma-attistiba/23405> (skatīts 03.04.2024)
13. Khalyapin, A., Goncharova, D., Bondareva, V. (2023). Analysis of accounts payable and measures aimed at reducing it in the company, *Ekonomika I Upravlenie: Problemy, Resheniya*, 7(1), 64-74.
14. Koliesnichenko, A., S., Shen, H. (2023). Essence of the company's current assets, strategies for financing. *Бізнес інформ*, 12, 305-311.
15. Latvijas Republikas gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums, pieņemts 22.10.2015.
16. Lovell, J., Harjanto, K. (2024). The analysis of the timeliness of financial statements, *ULTIMA Accounting*, 15(2), 346-363.
17. Lursoft datu bāze, ELUX, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/elux/54103004691> (skatīts 03.04.2024)]
18. Lursoft datu bāze, LENO HOLDING, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/leno-holding/50203040461> (skatīts 03.04.2024)
19. Lursoft datu bāze, TVL BALTIC, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, pieejams <https://company.lursoft.lv/lv/tvl-baltic/40103289081> (skatīts 03.04.2024)
20. Lursoft datu bāze, Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija NACE 2. redakcija, pieejams <https://nace.lursoft.lv/46.43/elektrisko-majsaimniecibas-iericu-vairumtirdznieciba> (skatīts 17.04.2024)
21. Mappadang, A., Wijaya, M., A., Mappadang, J., L. (2021). Financial performance, company size on the timeliness of financial reporting, *Annals of Management and Organization Research*, 2(4), 225-235.
22. Nazara, S., D., Sambodo, P., D., Hertina, D., Munizu, M., Bakri, A., A. (2023). Effect of Equity Financing and Debt Financing on Company Profitability, *Journal of Corporate Finance Management and Banking System*, 3(6), 1-6.
23. Nelson, I., C., Ester, Jenifer, Viorene. (2024). Factors Affecting Profitability in Banking Enterprises, *Jurnal Akuntansi Bisnis*, 17(1), 115-128.
24. Nickolas, S. (2023). How to Use Ratio Analysis to Compare Companies, available <https://www.investopedia.com/ask/answers/032315/how-does-ratio-analysis-make-it-easier-compare-different-companies.asp> (skatīts 18.04.2024)

25. Panchenko, O., Balazyuk, O., Portovaras, T., Andrieieva, V., Kotkovskyy, V. (2024). Anlysis of financial statements as a business management tool, *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*, 14(1), 157-161.
26. Permatasari, C., Hayati, N., Puspita, L., Putri, M. (2023). *The Review of Financial Performance: Profitability and Liquidity*, 8.p.
27. Pratama, E., A., Dimiyati, M., Pratiwi, W., T. (2020). Working Capital Turnover, Operational Cost Ratio and Inventory Turnover on Company Performance, *Assets: Jurnal Ilmiah Ilmu Akuntansi, Keuangan san Pajak*, 4(1), 42-49.
28. Qtaish, A., F., H., Makhlouf, H., M. (2023). The effect of analysis using financial ratios in improving the quality of financial reports, *Financial Technology and Innovation*, 3(2), 37-47.
29. Rodriguez, P., H., V., Aguilar, V., E., H., Delgado, C., M., F., Cruz, S., S., C., L., Benavides, V., M., A., Salazar, H., A., C., Reategui, A., J., Escobar, P., R., B., Suyon, A., A. (2024). Challenges in the Relationship between Liquidity and Profitability: Perspectives from a Literature Review, *Revista de Gestao Social e Ambiental*, 18(1), 1-17
30. Rurāne, M. (2019). *Finanšu pārvaldība un analīze*. Rīga: Avots, 258 lpp.
31. Saksonova, S., (2018). Uzņēmuma ienesīguma analīze: kā palielināt ROS un ROM, *Bilance*, 9(429), 14.lpp.
32. Schoenmaker, D., Schramade, W. (2023). *Corporate Finance for Long-Term Value*. Rotterdam, Springer, 630 p.
33. Sharma, A. (2023). Industry Analysis of “Consumer Electronics and Home Appliances Market” Growth and Forecast 2023-2031, available <https://www.linkedin.com/pulse/industry-analysis-consumer-electronics-home-market-growth-sharmaanalysis> (skatīts 17.04.2024)
34. Sidharta, K., T., Iswara W., P. (2024). Horizontal Profit and Loss Analysis at PDAM Surya Semdada Surabaya, *International Conference of Business and Social Sciences*, 3(1), 445-459.
35. Suryadinata, N., Rindi, N. (2023). Analysis Of Financial Performance Health, *The 4th International Conference On Economics, Business and Information Technology*, 424-429.

36. Suthar, K. (2023). Financial Ratio Analysis: A Theoretical Study, *International Journal of Research in all Subjects in Multi Languages*, 6(3), 61-64.
37. Thamara, D., D., Hizazi, A., Ridwan, M. (2023). The Influence of Capital Structure and Company Characteristics on Company Value as Mediated by Profitability, *Asian Journal of Natural Sciences*, 2(4), 235-238.
38. Tuovila, A. (2023). Financial Analysis: Definition, Importance, Types, and Examples, available <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp> (skatīts 29.02.2024)
39. Wahyudi, I. (2023). Effect of Liquidity, Leverage, Company Size, Audit Committee on Financial Distress, *Journal Intelektual*, 2(1), 126-135.
40. White, A., Franklin, M., Graybeal, P., Cooper, D. (2022). Accounting and accountability, available <https://oer.pressbooks.pub/utsaccounting1/front-matter/preface/#front-matter-88-section-6> (skatīts 02.03.2024)
41. Xing, S. (2023). The Relationship Between Leverage Ratio Change and Economic Growth Rate in That Development of Financial Market, *Frontiers in Business, Economics and Management*, 12(2), 32-35.
42. Yuniawati, S., A., Farman, F. (2023). Analysis of financial reports to assess financial performance, *Jurnal Ilmiah Manajemen Ekonomi & Akuntansi*, 7(1), 889-900.
43. Yusuf, E., W., Hariani, S. (2024). The Effect of Receivables Turnover, Inventory Turnover and Current Ratio on Profitability, *Journal Ilmiah Manajemen dan Bisnis*, 10(1), 1-14.
44. Zahariev, A. (2022). *Financial analysis*. Svishtov: "Tsenov" Academic Publishing House, 238 p.
45. Zariņa, V. (2022). *Saimnieciskās darbības novērtēšana izmantojot finanšu analīzi*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 88 lpp.

Uzņēmuma SIA "LENO HOLDING" npublicētie materiāli

SIA "Elux" gada pārskats par 2019. g.

SIA "Elux" gada pārskats par 2020. g.

SIA "Elux" gada pārskats par 2022. g.

SIA "LENO HOLDING" gada pārskats par 2018.g.

SIA "LENO HOLDING" gada pārskats par 2019.g.

SIA "LENO HOLDING" gada pārskats par 2020.g.

SIA "LENO HOLDING" gada pārskats par 2021.g.

SIA "LENO HOLDING" gada pārskats par 2022.g.

SIA "TVL Baltic" gada pārskats par 2019.g.

SIA "TVL Baltic" gada pārskats par 2020.g.

SIA "TVL Baltic" gada pārskats par 2022.g.

Pielikumi

Bilances aktīvi

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
Ilgtermiņa ieguldījumi					
I. Nemateriālie ieguldījumi:					
3. Citi nemateriālie ieguldījumi.	0	2565	1697	935	56
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	0	2565	1697	935	56
II. Pamatlīdzekļi:					
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	94965	100923	90929	77579	109530
II. Pamatlīdzekļi kopā	94965	100923	90929	77579	109530
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:					
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	94965	103488	92626	78514	109586
Apgrozāmie līdzekļi					
I. Krājumi:					
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	230	299	208	241	524
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	1043559	1104098	1130546	1271549	1490890
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	3114	4807	659	1435	1158
I. Krājumi kopā	1046903	1109204	1131413	1273225	1492572
II. Debitori:					
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	1131944	1265496	1697218	1394503	1703929
4. Citi debitori.	113241	49876	62046	79780	93231
7. Nākamo periodu izmaksas.	11262	5896	5216	5184	6281
II. Debitori kopā	1256447	1321268	1764480	1479467	1803441
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:					
IV. Nauda.	185291	420491	230868	695156	692845
Apgrozāmie līdzekļi kopā	2488641	2850963	3126761	3447848	3988858
BILANCE	2583606	2954451	3219387	3526362	4098444

Bilances pasīvi

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
Pašu kapitāls:					
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	50000	50000	50000	50000	50000
5. Rezerves:					
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	0	452591	946763	1531785	2243287
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	452591	494172	585022	711502	587935
Pašu kapitāls kopā	502591	996763	1581785	2293287	2881222
Uzkrājumi:					
Ilgtermiņa kreditori:					
Īstermiņa kreditori:					
4. Citi aizņēmumi.	1380400	1240400	900000	500000	300000
5. No pircējiem saņemtie avansi.	49	108	2249	917	120
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	663756	657016	595171	562294	794289
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	10871	34485	107367	132083	78598
11. Pārējie kreditori.	11673	14701	14105	14748	16649
14. Uzkrātās saistības.	14266	10978	18710	23033	27566
Īstermiņa kreditori kopā	2081015	1957688	1637602	1233075	1217222
BILANCE	2583606	2954451	3219387	3526362	4098444

SIA "LENO HOLDING" peļņas vai zaudējumu aprēķins

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
1. Neto apgrozījums.	6509839	6858545	7959370	8561401	7737195
c) no citiem pamatdarbības veidiem	6509839	6858545	7959370	8561401	7737195
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	5631874	5882169	6851520	7294304	6561800
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	877965	976376	1107850	1267097	1175395
4. Pārdošanas izmaksas.	387105	446101	475309	519061	564265
5. Administrācijas izmaksas.	29060	31278	32934	32333	41538
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	2076	16443	8099	7331	26297
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	10597	19774	19291	11194	7511
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	453279	495666	588415	711840	588378
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	688	1494	3393	338	443
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	452591	494172	585022	711502	587935
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	452591	494172	585022	711502	587935

3. pielikums

SIA "LENO HOLDING" bilances horizontālā analīze

Bilances aktīvi										
Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022	2018, %	2019, %	2020, %	2021, %	2022, %
Ilgtermiņa ieguldījumi										
I. Nemateriālie ieguldījumi:										
3. Citi nemateriālie ieguldījumi.	0.00	2565	-868	-762	-879	0%	0%	-34%	-45%	-94%
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	0.00	2565	-868	-762	-879	0%	0%	-34%	-45%	-94%
II. Pamatlīdzekļi:										
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	30817	5958	-9994	-13350	31951	48%	6%	-10%	-15%	41%
II. Pamatlīdzekļi kopā	30817	5958	-9994	-13350	31951	48%	6%	-10%	-15%	41%
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:										
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	30817	8523	-10862	-14112	31072	48%	9%	-10%	-15%	40%
Apgrozāmie līdzekļi										
I. Krājumi:										
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	32	69	-91	33	283	16%	30%	-30%	16%	117%
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	200910	60539	26448	141003	219341	24%	6%	2%	12%	17%
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	2399	1693	-4148	776	-277	336%	54%	-86%	118%	-19%
I. Krājumi kopā	203341	62301	22209	141812	219347	24%	6%	2%	13%	17%
II. Debitori:										
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	-151645	133552	431722	-302715	309426	-12%	12%	34%	-18%	22%
4. Citi debitori.	-153920	-63365	12170	17734	13451	-58%	-56%	24%	29%	17%
7. Nākamo periodu izmaksas.	5991	-5366	-680	-32	1097	114%	-48%	-12%	-1%	21%
II. Debitori kopā	-299574	64821	443212	-285013	323974	-19%	5%	34%	-16%	22%
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:										
IV. Nauda.	-108717	235200	-189623	464288	-2311	-37%	127%	-45%	201%	0%
Apgrozāmie līdzekļi kopā	-204950	362322	275798	321087	541010	-8%	15%	10%	10%	16%
BILANCE	-174133	370845	264936	306975	572082	-6%	14%	9%	10%	16%

Bilances pasīvi

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
Pašu kapitāls:					
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	0	0	0	0	0
5. Rezerves:					
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	0	452591	494172	585022	711502
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	78059	41581	90850	126480	-123567
Pašu kapitāls kopā	78059	494172	585022	711502	587935
Uzkrājumi:					
Ilgtermiņa kreditori:					
Īstermiņa kreditori:					
4. Citi aizņēmumi.	-100000	-140000	-340400	-400000	-200000
5. No pircējiem saņemtie avansi.	49	59	2141	-1332	-797
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	-45718	-6740	-61845	-32877	231995
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	-116620	23614	72882	24716	-53485
11. Pārējie kreditori.	1903	3028	-596	643	1901
14. Uzkrātās saistības.	8194	-3288	7732	4323	4533
Īstermiņa kreditori kopā	-252192	-123327	-320086	-404527	-15853
BILANCE	-174133	370845	264936	306975	572082

2018, %	2019, %	2020, %	2021, %	2022, %
0%	0%	0%	0%	0%
0%	0%	109%	62%	46%
21%	9%	18%	22%	-17%
18%	98%	59%	45%	26%
-7%	-10%	-27%	-44%	-40%
0%	120%	1982%	-59%	-87%
-6%	-1%	-9%	-6%	41%
-91%	217%	211%	23%	-40%
19%	26%	-4%	5%	13%
135%	-23%	70%	23%	20%
-11%	-6%	-16%	-25%	-1%
-6%	14%	9%	10%	16%

4. pielikums

SIA "LENO HOLDING" peļņas vai zaudējumu aprēķina horizontālā analīze

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022	2018, %	2019, %	2020, %	2021, %	2022, %
1. Neto apgrozījums.	1369977	348706	1100825	602031	-824206	27%	5%	16%	8%	-10%
c) no citiem pamatdarbības veidiem	1369977	348706	1100825	602031	-824206	27%	5%	16%	8%	-10%
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	1183689	250295	969351	442784	-732504	27%	4%	16%	6%	-10%
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	186288	98411	131474	159247	-91702	27%	11%	13%	14%	-7%
4. Pārdošanas izmaksas.	158759	58996	29208	43752	45204	70%	15%	7%	9%	9%
5. Administrācijas izmaksas.	1515	2218	1656	-601	9205	6%	8%	5%	-2%	28%
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	-4039	14367	-8344	-768	18966	-66%	692%	-51%	-9%	259%
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	2584	9177	-483	-8097	-3683	32%	87%	-2%	-42%	-33%
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	19391	42387	92749	123425	-123462	4%	9%	19%	21%	-17%
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	-58668	806	1899	-3055	105	-99%	117%	127%	-90%	31%
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	78059	41581	90850	126480	-123567	21%	9%	18%	22%	-17%
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	78059	41581	90850	126480	-123567	21%	9%	18%	22%	-17%

Bilances aktīvi

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
Ilgtermiņa ieguldījumi					
I. Nemateriālie ieguldījumi:					
3. Citi nemateriālie ieguldījumi.	0%	0%	0%	0%	0%
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	0%	0%	0%	0%	0%
II. Pamatlīdzekļi:					
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	4%	3%	3%	2%	3%
II. Pamatlīdzekļi kopā	4%	3%	3%	2%	3%
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:					
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	4%	4%	3%	2%	3%
Apgrozāmie līdzekļi					
I. Krājumi:					
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	0%	0%	0%	0%	0%
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	40%	37%	35%	36%	36%
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	0%	0%	0%	0%	0%
I. Krājumi kopā	41%	38%	35%	36%	36%
II. Debitori:					
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	44%	43%	53%	40%	42%
4. Citi debitori.	4%	2%	2%	2%	2%
7. Nākamo periodu izmaksas.	0%	0%	0%	0%	0%
II. Debitori kopā	49%	45%	55%	42%	44%
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:					
IV. Nauda.	7%	14%	7%	20%	17%
Apgrozāmie līdzekļi kopā	96%	96%	97%	98%	97%
BILANCE	100%	100%	100%	100%	100%

Bilances pasīvi

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
Pašu kapitāls:					
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	2%	2%	2%	1%	1%
5. Rezerves:					
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	0%	15%	29%	43%	55%
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	18%	17%	18%	20%	14%
Pašu kapitāls kopā	19%	34%	49%	65%	70%
Uzkrājumi:					
Ilgtermiņa kreditori:					
Īstermiņa kreditori:					
4. Citi aizņēmumi.	53%	42%	28%	14%	7%
5. No pircējiem saņemtie avansi.	0%	0%	0%	0%	0%
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	26%	22%	18%	16%	19%
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	0%	1%	3%	4%	2%
11. Pārējie kreditori.	0%	0%	0%	0%	0%
14. Uzkrātās saistības.	1%	0%	1%	1%	1%
Īstermiņa kreditori kopā	81%	66%	51%	35%	30%
BILANCE	100%	100%	100%	100%	100%

SIA "LENO HOLDING" peļņas vai zaudējumu aprēķina vertikālā analīze

Posteņa nosaukums	2018	2019	2020	2021	2022
1. Neto apgrozījums.	100%	100%	100%	100%	100%
c) no citiem pamatdarbības veidiem	100%	100%	100%	100%	100%
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	87%	86%	86%	85%	85%
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	13%	14%	14%	15%	15%
4. Pārdošanas izmaksas.	6%	7%	6%	6%	7%
5. Administrācijas izmaksas.	0%	0%	0%	0%	0%
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	0%	0%	0%	0%	0%
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	0%	0%	0%	0%	0%
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	7%	7%	7%	8%	8%
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	0%	0%	0%	0%	0%
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	7%	7%	7%	8%	8%
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	7%	7%	7%	8%	8%

Bakalaura darbs „Finanšu analīze uzņēmumā SIA “LENO HOLDING”” izstrādāts LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: Elīna Grīnhofa _____ ._____.2024.

Rekomendēju/ nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: M. oec., lektore Larisa Bule _____ ._____.2024.

Recenzents: Dr. oec. profesore Inga Būmane

Darbs iesniegts Studiju centrā _____
(datums)

Dekāna pilnvarotā persona: vecākā metodiķe Alla Ščukina _____

Darbs aizstāvēts Bakalaura studiju programmas ” Grāmatvedība, analīze un audits”
Gala pārbaudījuma komisijas sēdē ____ .____.2024. protokola Nr. ____.

Komisijas sekretāre: M. oec., lektore Larisa Bule _____